

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK

ustalone uchwałą nr UZ/9/2016 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 15 stycznia 2016 r.

SPIS TREŚCI

Postanowienia wstępne	str. 4	Płatnicy podatku VAT	str. 16
Definicje	str. 4	Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców	str. 16
Przedmiot ubezpieczenia	str. 7	Wypłata odszkodowania	str. 16
Zakres ubezpieczenia	str. 8	Przejęcie roszczeń na PZU	str. 16
Zwrot kosztów	str. 8	Podwójne ubezpieczenie	str. 16
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 9	Właściwość sądu	str. 16
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	str. 10	Postanowienia końcowe	str. 16
Zawarcie umowy ubezpieczenia		Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe	str. 18
Składka ubezpieczeniowa	str. 11	Załącznik nr 2 do OWU – Wymogi w zakresie	
Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia	str. 12	zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego	
Początek i koniec odpowiedzialności	str. 12	mienia oraz limity odpowiedzialności PZU	
Obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego	str. 13	dla wartości pieniężnych	str. 24
Obowiązki PZU	str. 14		
Ustalenie wysokości szkody	str. 14		
Ustalenie wysokości odszkodowania	str. 15		

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Ogólne warunki ubezpieczenia: § 1 ust. 6 i 7, § 2, § 3, § 4, § 5, § 8 ust. 12–14, § 10, § 11, § 12 ust. 1, § 13 ust. 1 i 2, § 14 ust. 1, 2 i 4, § 15 ust. 1, 3 i 4, § 16, § 18, § 19, § 20, § 24, § 26 ust. 14. Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe: klauzula przepięć: pkt 1 i 7, klauzula rozmrożenia: pkt 1, klauzula dewastacji: pkt 1–3, klauzula graffiti: pkt 1, klauzula aktów terroryzmu: pkt 1, klauzula dodatkowych kosztów działalności gospodarczej: pkt 1–4 i 9.

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe: klauzula stałych kosztów działalności gospodarczej: pkt 1, 2, 4–8, 16–18, klauzula drobnych prac remontowo-budowlanych: pkt 1 i 3, klauzula kosztów odtworzenia dokumentacji: pkt 1–4, klauzula kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie: pkt 1 i 2, klauzula miejsca ubezpieczenia (lokalizacji): pkt 1 i 2, klauzula ubezpieczenia nowych inwestycji: pkt 1 i 2, klauzula zmiany fransyzy redukcyjnych na integralne, klauzula katastrofy budowlanej: pkt 1 i 2, klauzula ubezpieczenia środków obrotowych lub mienia osób trzecich na sumy zmienne: pkt 1 i 2, klauzula kosztów poszukiwania przyczyn szkody: pkt 1 i 2, klauzula zrzeczenia się prawa do regresu: pkt 1, klauzula strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych: pkt 1 i 5.</p> <p>Załącznik nr 2 do OWU Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia oraz limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych: § 1–§ 8.</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
<p>Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia</p>	<p>Ogólne warunki ubezpieczenia: § 1 ust. 6 i 7, § 2, § 3 ust. 2, 8, 9, § 4 ust. 1, 3–6, 8 i 9, § 5 ust. 1–5, § 6, § 7 ust. 4, 5, 9 i 10, § 8 ust. 15 i 25, § 9 ust. 2, § 10, § 11, § 12 ust. 1, § 13 ust. 4, § 14 ust. 3, § 15 ust. 2–4, § 18 ust. 2 i 5, § 19, § 20, § 22 ust. 3, § 23 ust. 3, § 24, § 26 ust. 14.</p> <p>Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe: klauzula przepięć: pkt 2, 3, 5, 6 i 8, klauzula rozmrożenia: pkt 2, 4 i 5, klauzula dewastacji: pkt 2, 4, 6 i 7, klauzula graffiti: pkt 2, 3, 5 i 6, klauzula aktów terroryzmu: 2, 3 i 5, klauzula dodatkowych kosztów działalności gospodarczej: pkt 2–6, 8 i 10, klauzula stałych kosztów działalności gospodarczej: pkt 1–13, 15 i 18, klauzula drobnych prac remontowo-budowlanych, klauzula kosztów odtworzenia dokumentacji: pkt 1–6 i 8, klauzula kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie: pkt 1–4 i 6, klauzula miejsca ubezpieczenia (lokalizacji): pkt 1–3, klauzula ubezpieczenia nowych inwestycji: pkt 2 i 3, klauzula zmiany fransyz redukcyjnych na integralne: pkt 2 i 3, klauzula katastrofy budowlanej: pkt 3, 4, 6 i 7.</p>

Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia

Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe: klauzula ubezpieczenia środków obrotowych lub mienia osób trzecich na sumy zmienne: pkt 2 i 6, klauzula kosztów poszukiwania przyczyn szkody: pkt 1, 3, 4, 6 i 7, klauzula zrzeczenia się prawa do regresu: pkt 2 i 3, klauzula strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych: pkt 1, 2, 4 i 6.

Załącznik nr 2 do OWU
Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia oraz limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych: § 1–§ 7.

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, na podstawie których ochroną ubezpieczeniową Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej (zwanej dalej „PZU”) obejmowane są osoby prawne, jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
2. OWU mają zastosowanie również do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.
3. W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe, w szczególności klauzule dodatkowe określone w Załączniku nr 1 do OWU, lub odbiegające od ustalonych w OWU.
4. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odbiegających, OWU mają zastosowanie w zakresie nieuregulowanym tymi postanowieniami.
5. PZU zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczonego. Przepisu tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
6. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (zwanej dalej „RP”) w miejscu określonym w umowie

ubezpieczenia, a w przypadku mienia osobistego pracownika dodatkowo w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika na terytorium RP, wykonywanej na polecenie ubezpieczonego, z wyjątkiem miejsca zamieszkania pracownika.

7. Pod warunkiem pisemnego poinformowania PZU, ochroną ubezpieczeniową objęte jest również mienie w miejscu, do którego zostało przeniesione przez ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia w związku z bezpośrednim narażeniem na powstanie szkody objętej ochroną zgodnie z OWU. Mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową w nowym miejscu, do którego zostało przeniesione, przez okres nie dłuższy niż 30 dni od dnia przeniesienia, wskazanym w pisemnym zawiadomieniu, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **akty terroryzmu** – działanie mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszanie ludności lub dezorganizację życia publicznego dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych, ideologicznych, społecznych lub społecznych;
- 2) **budowle** – trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki wraz z instalacjami i urządzeniami, stanowiące całość techniczną i użytkową; za budowlę uważa się również namiot, w tym budynek z pokryciem namiotowym lub brezentowym, szklarnię, inspekt;
- 3) **budynki** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z instalacjami oraz

- zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiące całość techniczną i użytkową; za budynek uważa się również tymczasowy obiekt budowlany nie połączony trwale z gruntem, taki jak kiosk, pawilon sprzedaży ulicznej lub wystawowy, obiekt kontenerowy, przyczepę gastronomiczną, barakowóz;
- 4) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 3, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (zwany dalej „IMI GW”); w przypadku braku stacji pomiarowej IMI GW bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego;
- 5) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie;
- 6) **dokument ubezpieczenia** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
- 7) **dym i sadza** – zawieszony cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania;
- 8) **działa sztuki** – posiadające wartość kolekcjonerską, zabytkową lub artystyczną, następujące rzeczy ruchome, ich części lub zespoły:
- oryginalne dzieła plastyczne: obrazy, rzeźby, grafiki, a także oryginalne dzieła rzemiosła artystycznego lub sztuki użytkowej,
 - przedmioty zgromadzone i uporządkowane według koncepcji osób, które te kolekcje tworzyły,
 - numizmaty, pamiątki historyczne,
 - urządzenia, środki transportu, maszyny lub narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych albo nowych form gospodarki, dokumentujące poziom nauki lub rozwoju cywilizacyjnego,
 - książki, materiały biblioteczne,
 - wytwory sztuki ludowej lub rękodzieła,
 - przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne lub działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
 - skatalogowane zbiory zgromadzone i uporządkowane według określonych kategorii;
- 9) **dzień roboczy** – dzień tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
- 10) **eksplozja** – gwałtowną zmianę stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwościami rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, za spowodowane eksplozją uważa się szkody polegające na:
- rozdarcie ścian tych naczyń lub zbiorników w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień,
 - uszkodzeniu wewnętrznej powłoki tych naczyń lub zbiorników,
 - implozji w postaci uszkodzenia tych naczyń lub zbiorników, w tym aparatów próżniowych, ciśnieniem zewnętrznym;
- 11) **faktura** – fakturę VAT, rachunek lub inny dokument potwierdzający wartość ubezpieczonego mienia lub wysokość szkody;
- 12) **franszyza redukcyjna** – ustaloną w OWU lub umowie ubezpieczenia wartość kwotową, procentowo-kwotową albo procentową, o jaką będzie pomniejszona wysokość każdego odszkodowania;
- 13) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 14) **grafitti** – pomalowanie, porysowanie, oblanie farbą lub inną substancją ubezpieczonego mienia lub umieszczenie napisów na ubezpieczonym mieniu wbrew woli ubezpieczonego;
- 15) **huk ponaddźwiękowy** – falę uderzeniową (ciśnieniową) wytworzoną przez statek powietrzny podczas przekraczania bariery dźwięku lub podczas poruszania się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
- 16) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 13,8 m/s, ustalonej przez IMI GW, którego działanie wyrządza masowe szkody; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMI GW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub bezpośrednim sąsiedztwie;
- 17) **konsument** – osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową;
- 18) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie zabioru cudzego mienia w celu przywłaszczenia:
- z zamkniętego ubezpieczonego lokalu (w przypadku wartości pieniężnych także z zamkniętego urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych) albo środka transportu, po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń lub po otwarciu zabezpieczeń kluczem oryginalnym, podrobionym lub innym urządzeniem otwierającym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku albo
 - przez sprawcę, który ukrył się w lokalu lub środku transportu przed jego zamknięciem pozostawiając ślady stanowiące dowód ukrycia się;
- 19) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub zstoczy mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zbocz górskich;
- 20) **lokal** – wyodrębnione w budynku pomieszczenie lub pomieszczenia dla celów prowadzenia działalności gospodarczej;
- 21) **maszyny, urządzenia i wyposażenie** – mienie ruchome wykorzystywane w prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym sprzęt elektroniczny, a w przypadku osoby fizycznej nie prowadzącej działalności gospodarczej, mienie ruchome stanowiące własność takiej osoby, z wyłączeniem wartości pieniężnych;
- 22) **mienie najmowane** – mienie przyjęte do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innego rodzaju umowy o podobnym charakterze;
- 23) **mienie osobiste pracowników** – przedmioty osobistego użytku osób zatrudnionych u ubezpieczonego, które wywołano lub na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych, dokumentów oraz pojazdów mechanicznych;
- 24) **mienie osób trzecich** – mienie ruchome przyjęte przez ubezpieczonego w celu wykonania usługi obróbki, naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania, przechowania, sprzedaży, składu lub innych czynności lub usług w ramach prowadzenia działalności gospodarczej;
- 25) **nakłady adaptacyjne** – zaewidencjonowane koszty dostosowania lokali lub budynków, nie stanowiących własności ubezpieczonego, do rodzaju prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
- 26) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na mienie ubezpieczone;
- 27) **następstwa szkód wodociagowych** – szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek bezpośredniego działania wody lub innych cieczy, jeżeli przyczyną tych szkód było:
- spowodowane awarią wydostanie się wody, pary lub innych cieczy z przewodów, zbiorników lub urządzeń wodociagowych, centralnego ogrzewania lub innych instalacji,
 - cofnięcie się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych, o ile zabezpieczenie połączenia z nimi nie należało do obowiązków ubezpieczonego,
 - samoczynne uruchomienie się instalacji tryskaczowych lub zraszaczowych z innych przyczyn niż wskutek ognia,
 - nieumyślne pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach określonych w lit. a podczas przerwy w dostawie wody,
 - zalanie przez osoby trzecie,
 - zalanie w wyniku pęknięcia pojemnika lub zbiornika z wodą, w tym akwarium,
 - zamarznięcie przewodów, zbiorników lub urządzeń wodociagowych, centralnego ogrzewania lub innych instalacji;
- 28) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego ubezpieczony lub osoba przez niego wyznaczona w przypadku transportu wartości pieniężnych, niezależnie od swej woli doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarła;

- 29) **niskocenne składniki majątku** – rzeczy ruchome nie ujmowane w ewidencji środków trwałych, o wartości jednostkowej nie przekraczającej 1 500 PLN, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa mogą być jednorazowo wliczone do kosztów operacyjnych;
- 30) **obiekt budowlany:**
 a) budynek,
 b) budowla,
 c) obiekt małej architektury;
- 31) **obiekt małej architektury** – element wyposażenia otoczenia budynku, taki jak lampa oświetleniowa, posąg, muręk ogrodowy, grill murywany, fontanna, basen, pergola, altana, urządzenia sportowe służące do rekreacji, piaskownica, śmietnik, wodotrysk, huśtawka, drabinki;
- 32) **odszkodowanie** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego zakresem ubezpieczenia, po uprzednim pomniejszeniu o franszysze redukcyjną, o ile została przewidziana w umowie ubezpieczenia;
- 33) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
- 34) **osoba trzecia** – każda osobą niebędącą ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
- 35) **osuwanie się ziemi** – nie spowodowane działalnością ludzką zsuwanie się ziemi po skarpie lub stoku;
- 36) **parking strzeżony** – pomieszczenie zamknięte i całonocno dozorowane albo teren ogrodzony stałym ogrodzeniem, zamknięty i oświetlony w porze nocnej oraz całonocno dozorowany lub monitorowany przez system sygnalizacji i transmisji obrazu do stałego adresata (odbiorcy) z obowiązkami interwencji;
- 37) **powódź** – zalanie terenów wskutek:
 a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
 b) sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych (cofka),
 c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych;
- 38) **przebiecie** – nagły wzrost napięcia w sieci elektrycznej lub elektronicznej;
- 39) **rabunek** – dokonanie albo usiłowanie zaboru mienia w celu przywłaszczenia:
 a) z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec ubezpieczonego lub jego pracowników (w przypadku mienia w transporcie wobec osób dokonujących przewozu) lub groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej albo z doprowadzeniem tych osób do nieprzytomności lub bezbronności – dla pokonania ich oporu przed wydaniami ubezpieczonego mienia,
 b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej doprowadził osobę posiadającą klucze do ubezpieczonego lokalu, środka transportu lub urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych i zmusił ją do ich otworzenia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi;
- 40) **Regulamin** – właściwe regulaminy świadczenia usług drogą elektroniczną;
- 41) **rozmożnienie towarów** – utratę handlowej przydatności towarów na skutek ich zepsucia w wyniku podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym w następujące:
 a) przerwy w dostawie prądu trwającej dłużej niż 2 godziny, b) awarii urządzenia chłodniczego;
- 42) **strefa pożarowa** – budynek albo jego część oddzieloną od innych budynków przestrzennie lub oddzieloną od innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego: ścianami ogniotrwałymi, stropami ogniotrwałymi lub drzwiami przeciwpożarowymi;
- 43) **suma ubezpieczenia** – określona w umowie ubezpieczenia kwotę stanowiącą górną granicę odpowiedzialności PZU; jeżeli OWU lub umowa ubezpieczenia przewiduje limit odpowiedzialności PZU z tytułu określonych szkód, wówczas limit ten stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU z tytułu tych szkód;
- 44) **szkoda** – utratę, uszkodzenie, zniszczenie lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia, z wyłączeniem utraconych korzyści;
- 45) **środki obrotowe** – mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych w myśl obowiązujących przepisów prawa: towary, surowce, półprodukty, wyroby gotowe lub w toku produkcji, materiały pomocnicze, opakowania, części zamienne i zapasowe maszyn i urządzeń, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów prawa zaliczone do środków trwałych;
- 46) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej nie spowodowane działalnością człowieka, zaburzania systemu równowagi we wnętrzu Ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu;
- 47) **ubezpieczający** – podmiot zawierający umowę ubezpieczenia z PZU;
- 48) **ubezpieczony** – osobę prawną, jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą lub osobę fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej w przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 3, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 49) **ubezpieczenie na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, w oparciu o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego;
- 50) **ubezpieczenie na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
- 51) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczone mienie, pozostawiające ślady tego zdarzenia na ubezpieczonym mieniu, z wyłączeniem przepięcia;
- 52) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednio uderzenie w ubezpieczony przedmiot pojazdu mechanicznego lub szynowego lub jego części, niezależnego do ubezpieczonego i niebędącego pod jego kontrolą;
- 53) **udział własny** – wyrażoną procentowo w stosunku do odszkodowania kwotę pomniejszającą odszkodowanie, stanowiącą ryzyko własne ubezpieczonego;
- 54) **umowa direct** – umowę ubezpieczenia zawartą przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem platformy informatyczno-informacyjnej dostępnej na stronie internetowej PZU lub poczty elektronicznej;
- 55) **umowa ubezpieczenia** – umowę ubezpieczenia, do której zastosowanie mają OWU;
- 56) **umowa na odległość** – umowę ubezpieczenia zawartą przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem infolinii PZU;
- 57) **upadek drzew, budynków lub budowli** – przewrócenie się na ubezpieczone mienie drzew, ich fragmentów lub niebędących we władaniu ubezpieczonego budynków, budowli, szupów energetycznych, anten, kominów, latarni, masztów lub ich części lub elementów;
- 58) **upadek statku powietrznego** – katastrofę lub przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 59) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czek, weksle i inne dokumenty zastępcze w obrocie gotówkowym oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, perły, bursztyn, a także platyna i inne metale z grupy platynowców, z wyjątkiem przedmiotów będących muzealiami w rozumieniu przepisów ustawy o muzeach;
- 60) **wartość księgowa brutto** – ewidencyjną wartość początkową z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów prawa;
- 61) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadającą kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszonego;

- a) w przypadku budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury lub nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadającą kosztom remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
 - b) w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia lub środków transportu – wartość odpowiadającą kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu, z wyłączeniem transportu ekspresowego, montażu oraz cła i innych tego typu opłat;
- 62) **wartość rzeczystwa** – wartość odtworzeniową ubezpieczonego mienia pomniejszoną o stopień zużycia technicznego;
 - 63) **wartość wytworzenia** – wartość odpowiadającą sumie wartości brutto materiałów, surowców, robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych przez producenta w związku z wytworzeniem ubezpieczonego mienia;
 - 64) **wypadek ubezpieczeniowy** – niezależne od woli ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, określone w § 4 ust. 1, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia;
 - 65) **wypadek środka transportu** – zdarzenie polegające na nagłym działaniu siły mechanicznej w momencie zetknięcia się środka transportu z innym pojazdem, osobami, zwierzętami, przedmiotami, obiektami stałymi, wyrócenie się środka transportu, wypadnięcie poza drogę lub torowisko lub jego zatonięcie albo nagłe odłączenie się przyczepy lub naczepy od pojazdu ciągnącego;
 - 66) **zdarzenia losowe** – ogień, huragan, deszcz nawalny, powódź, grad, lawina, napór śniegu lub lodu, uderzenie pioruna, eksplozja, upadek statku powietrznego, upadek drzew, budynków lub budowli, trzęsienie ziemi, osuwanie i zapadanie się ziemi, uderzenie pojazdu, huk ponaddzwiękowy, dym i sadza, następstwa szkód wodociągowych;
 - 67) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zawalenia się naturalnych, podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie;
 - 68) **zużycie techniczne** – określona procentowo (stopień zużycia technicznego) utratę trwałości i w konsekwencji zmniejszenie w czasie wartości ubezpieczonych przedmiotów, będącą pochodną: czasu ich użytkowania (wieku), jakości wykonawstwa, trwałości zastosowanych materiałów, bieżącej konserwacji, remontów, eksploatacji.
3. W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w najmowanym budynku lub lokalu lub z wykorzystaniem najmowanych maszyn, urządzeń i wyposażenia, umowa ubezpieczenia tego mienia może być zawarta także przez osobę fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej (właściciela tego mienia).
 4. Przedmiotem ubezpieczenia nie jest następujące mienie:
 - 1) będące w trakcie budowy, montażu, rozbiórki, demontażu, instalacji, rozruchu lub testów, z zastrzeżeniem § 4 ust. 7 pkt 7;
 - 2) znajdujące się pod ziemią i jednocześnie związane z produkcją wydobywczą (kopalnictwem węgla kamiennego, brunatnego, soli, ropy naftowej, gazu ziemnego, rud żelaza, metali nieżelaznych lub torfu);
 - 3) budynki i budowle przeznaczone do rozbiórki wraz z mieniem znajdującym się w nich, a także maszyny, urządzenia i wyposażenie przeznaczone do likwidacji;
 - 4) akta, dokumenty, zdjęcia, rękopisy, dane zawarte na nośnikach informacji, z zastrzeżeniem § 5 ust. 4 pkt 2;
 - 5) wzory, modele pogładowe, prototypy, dzieła sztuki, chyba że stanowią środki obrotowe, eksponaty zabytkowe i muzealia;
 - 6) programy komputerowe, chyba że stanowią środki obrotowe;
 - 7) pojazdy mechaniczne dopuszczone do ruchu, również z naczepami lub przyczepami, pojazdy szynowe, tabor kolejowy, statki powietrzne lub wodne, z wyłączeniem:
 - a) mienia stanowiącego środki obrotowe lub mienia osób trzecich,
 - b) pojazdów mechanicznych i taboru kolejowego, używanych wyłącznie w określonym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia,
 - c) baraków oraz przyczep gastronomicznych;
 - 8) jeśli nie umówiono się inaczej, w zakresie ryzyka ognia:
 - a) fermy drobiu i kurniki,
 - b) słoma, siano i wyroby ze słomy,
 - c) budynki, w których składowana jest słoma lub siano z mieniem znajdującym się w nich,
 - d) drewniane budynki, budowle i obiekty małej architektury z mieniem znajdującym się w nich, kryte gontem drewnianym lub strzechą wykonaną z trzciny lub słomy.
 5. Przedmiotem ubezpieczenia w zakresie ryzyka ognia i eksplozji nie jest, jeśli nie umówiono się inaczej, mienie pozostające w związku z prowadzeniem następującej działalności:
 - 1) związanej z produkcją lub przerobem peletu;
 - 2) związanej z przerobem lub składowaniem odpadów lub odzyskiwaniem surowców (recykling), z wyłączeniem składowania lub sprzedaży złomu;
 - 3) związanej z produkcją, transportem, przerobem, sprzedażą, dystrybucją, składowaniem lub używaniem zniczy, świec lub innych lampionów, w których wykorzystywana jest parafina lub jej pochodne, z wyłączeniem handlu detalicznego;
 - 4) związanej z produkcją, transportem, przerobem, sprzedażą, dystrybucją, składowaniem lub używaniem materiałów wybuchowych lub fajerwerków, z wyłączeniem handlu detalicznego fajerwerkami.
 6. Przedmiotem ubezpieczenia w zakresie ryzyka huraganu, gradu, naporu śniegu lub lodu nie jest, jeśli nie umówiono się inaczej, następujące mienie:
 - 1) namioty, w tym budynki i budowle z pokryciem namiotowym lub brezentowym, szklarnie, inspekty wraz ze znajdującym się w nich mieniem;
 - 2) pojazdy mechaniczne stojące na wolnym powietrzu.
 7. Mienie określone w ust. 4 pkt 8, ust. 5 i 6, może być ubezpieczone na podstawie indywidualnych warunków uzgodnionych z PZU.
 8. Jeżeli nie umówiono się inaczej, wartości pieniężne wymienione w umowie ubezpieczenia ubezpieczone są pod warunkiem przechowywania ich w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych, z zastrzeżeniem ust. 9 i § 4 ust. 3 i 4.
 9. Zasada, o której mowa w ust. 8, nie ma zastosowania do wartości pieniężnych w sklepach jubilerskich, zegarmistrzowskich i lombardach, przechowywanych poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych w czasie godzin pracy danej placówki oraz w czasie jej zamknięcia. Za szkody w wartościach pieniężnych spowodowane przez zdarzenia losowe określone w § 2 pkt 66 lub akcją ratowniczą prowadzoną w związku z tymi

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia są określone w umowie ubezpieczenia:

- 1) ewidencjonowane przez ubezpieczonego, stanowiące jego własność lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, przy czym w przypadku mienia najmowanego tylko mienie wymienione w lit. a–h, oraz wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej pojedyncze składniki mienia lub kategorie mienia:
 - a) budynki,
 - b) budowle,
 - c) lokale,
 - d) obiekty małej architektury,
 - e) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
 - f) środki obrotowe,
 - g) niskocenne składniki majątku,
 - h) mienie osób trzecich,
 - i) wartości pieniężne;
 - 2) mienie osobiste pracowników;
 - 3) ewidencjonowane przez ubezpieczonego nakłady adaptacyjne, z zastrzeżeniem ust. 2–9.
2. PZU może zawrzeć umowę ubezpieczenia, jeżeli ubezpieczane mienie spełnia wymogi dotyczące środków bezpieczeństwa przeciwkradzieżowego, określone w Załączniku nr 2 do OWU.

zdarzeniami PZU odpowiada w przypadku przechowywania wartości pieniężnych poza urządzeniami do ich przechowywania:

- 1) w godzinach pracy danej placówki – do sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych,
- 2) w godzinach zamknięcia danej placówki – do wartości nie przekraczającej 20% sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych, lecz nie więcej niż do kwoty 50 000 PLN.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Za zastrzeżeniem postanowień § 6 oraz innych wyłączeń określonych w umowie ubezpieczenia, PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w okresie ubezpieczenia i miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego.
2. Odpowiedzialność PZU objęte są także szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku:
 - 1) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym zakresem ubezpieczenia;
 - 2) zanieczyszczenia lub skażenia będącego następstwem wypadku ubezpieczeniowego objętego zakresem ubezpieczenia.
3. Za szkody w wartościach pieniężnych powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem albo rabunku w lokalu albo powstałe podczas transportu odpowiedzialność PZU ograniczona jest, w ramach sumy ubezpieczenia, do limitów odpowiedzialności PZU wskazanych w Załączniku nr 2 do OWU.
4. Za zastrzeżeniem § 6, ochroną ubezpieczeniową mogą dodatkowo zostać objęte, za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, wartości pieniężne podczas wykonywania ich transportu (przenoszenia lub przewożenia) na terenie RP. W takim przypadku, PZU odpowiada za szkody powstałe:
 - 1) w wyniku rabunku mającego miejsce podczas transportu;
 - 2) w związku ze zdarzeniami, które uniemożliwiły osobie wykonującej transport ochronę powierzonych wartości pieniężnych wskutek:
 - a) nagłej śmierci lub nagłej ciężkiej choroby tej osoby,
 - b) ciężkiego uszkodzenia ciała tej osoby wywołanego nieznaczliwym wypadkiem,
 - c) zniszczenia lub uszkodzenia środka lokomocji użytego do transportu wskutek wypadku środka transportu, ognia, uderzenia pioruna lub eksplozji.
5. Za szkody w mieniu powstałe wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia do lokalu, przez prześwity krat zabezpieczających otwory zewnętrzne lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie lub przez otwór wybity w szybie, ścianie lub stropie tego lokalu, odpowiedzialność za każdą szkodę ograniczona jest do kwoty stanowiącej 10% sumy ubezpieczenia mienia, w którym została wyrządzona szkoda.
6. W przypadku ubezpieczenia mienia znajdującego się w budynku lub lokalu, w którym drzwi zewnętrzne nie są zabezpieczone zamkiem o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot, przy ustalaniu wysokości odszkodowania, za szkody powstałe w następstwie kradzieży z włamaniem poprzez otwarcie zamków kluczami lub innymi urządzeniami otwierającymi, stosuje się udział własny ubezpieczonego w szkodzie w wysokości 25%. Udział własny, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie ma zastosowania przy ustalaniu odszkodowania z tytułu szkód w mieniu znajdującym się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii, centrum handlowym lub handlowo-rozrywkowym, dla którego ustanowiono całonobowy doór.
7. Na wniosek ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o następujące klauzule dodatkowe:
 - 1) przepięć;
 - 2) rozmrożenia;
 - 3) dewastacji;
 - 4) graffiti;
 - 5) aktów terrorizmu;
 - 6) strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych;
 - 7) drobnych prac remontowo-budowlanych;
 - 8) miejsca ubezpieczenia (lokalizacji);
 - 9) ubezpieczenia nowych inwestycji;

10) zmiany franszyzy redukcyjnych na integralne;

11) katastrofy budowlanej;

12) ubezpieczenia środków obrotowych i mienia osób trzecich na sumy zmienne;

13) zrzeczenia się prawa do regresu, na warunkach określonych w tych klauzulach, stanowiących Załącznik nr 1 do OWU.

8. W przypadku każdej szkody ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 200 PLN, o ile nie umówiono się inaczej.
9. Zakres ubezpieczenia może być ograniczony zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 4.

ZWROT KOSZTÓW

§ 5

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową PZU zobowiązany jest zwrócić poniesione przez ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania dostępnych ubezpieczonemu środków w celu ratowania zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, w tym koszty akcji ratowniczej, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
2. Dobrowolnie świadczenia ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU wyraził na to zgodę.
3. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla zagrożonych zniszczeniem lub objętych akcją ratowniczą poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez ubezpieczonego na polecenie PZU.
4. PZU pokrywa również wynikłe z zajścia wypadku ubezpieczeniowego poniesione przez ubezpieczonego uzasadnione i udokumentowane koszty:
 - 1) związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, za którą PZU ponosi odpowiedzialność, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 10% wartości szkody, jednak nie więcej niż 1 000 000 PLN w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia; koszty te nie obejmują kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów;
 - 2) odzwrotnia dokumentacji produkcyjnej lub zakładowej (aktów, planów, dokumentów, danych) uszkodzonej, zniszczonej lub utraconej; ochrona obejmuje wyłącznie koszty robocizny poniesione na takie odzwrotnienie dokumentacji, z włączeniem przeprowadzenia niezbędnych badań i analiz oraz koszty utworzenia nośników, na których dokumentacja była zawarta; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 5% wartości szkody, jednak nie więcej niż 50 000 PLN w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia;
 - 3) związane z naprawą zniszczonych lub uszkodzonych, w wyniku kradzieży z włamaniem albo rabunku, zabezpieczeń lokalu łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien, drzwi i instalacji systemów alarmowych – do kwoty 1 000 PLN stanowiącej limit odpowiedzialności PZU na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia; na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej limit odpowiedzialności PZU, o którym mowa wyżej, może zostać podwyższony o kwotę ustaloną w umowie ubezpieczenia.
5. W przypadku, gdy koszty, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, PZU pokrywa poniesione przez ubezpieczonego koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU pokrywa 50% poniesionych kosztów.
6. Przy ubezpieczeniu budynków, budowli i lokali od następstw szkód wodociagowych PZU pokrywa również, w granicach sumy ubezpieczenia, koszty naprawy uszkodzonych wskutek pęknięcia

lub zamarznięcia przewodów, zbiorników i urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji, stanowiących własność lub będących w posiadaniu ubezpieczonego na podstawie innego tytułu prawnego, łącznie z kosztami robót pomocniczych związanych z ich naprawą i rozmontażem.

7. Na wniosek ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres pokrywanych przez PZU kosztów określony w ust. 1–6, może zostać rozszerzony o koszty określone w następujących klauzulach dodatkowych, określonych w Załączniku nr 1 do OWU:
 - 1) kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – do limitu odpowiedzialności PZU ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia;
 - 2) kosztów odtworzenia dokumentacji – do limitu odpowiedzialności PZU określonego jak w pkt 1;
 - 3) kosztów poszukiwania przyczyn szkody – do limitu odpowiedzialności PZU w ramach sumy ubezpieczenia lub w ramach limitu odpowiedzialności PZU wyodrębnionego w ramach sumy ubezpieczenia dla danego mienia;
 - 4) stałych kosztów działalności gospodarczej – do limitu odpowiedzialności PZU określonego jak w pkt 3;
 - 5) dodatkowych kosztów działalności gospodarczej – do limitu odpowiedzialności PZU określonego jak w pkt 3.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 6

1. PZU nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
 - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
 - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
 - c) w spółkach komandytowych i komandytowo – akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
 - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
 - e) w spółkach partnerskich – partnerów, członków zarządu lub prokurentów,
 - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
 - g) w spółdzielniach, wspólnotach mieszkaniowych, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu;
- 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony będący osobą fizyczną, w tym także osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 3) będące następstwem:
 - a) działań wojennych, wojny domowej, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego, powstania zbrojnego, rewolucji, sabotażu, lokautu, blokady,
 - b) działania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego lub skażenia radioaktywnego,
 - c) decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowiązujących przepisów, powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie ubezpieczonego mienia w wyniku decyzji władz RP,
 - d) zanieczyszczenia lub skażenia środowiska naturalnego (gleby, powietrza, wody), z zastrzeżeniem § 4 ust. 2 pkt 2,
 - e) działań ubezpieczonego podjętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków aktów terroryzmu, strajków, rozruchów i zamieszek wewnętrznych oraz zdarzeń wymienionych w lit. a;
- 4) powstałe w wyniku przypalenia lub osmałnienia, jeżeli nie było pożaru, lub w wyniku poddania ubezpieczonych przedmiotów działaniu ognia albo ciepła dla obróbki lub w innym celu w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą;
- 5) spowodowane eksplozją wywołaną przez ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych, technologicznych, doświadczalnych lub rozbiórkowych w silnikach spalinowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją lub gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów;
- 6) elektryczne, spowodowane działaniem prądu elektrycznego, chyba że w ich następstwie powstał pożar;
- 7) w instalacjach elektrycznych, z zastrzeżeniem § 4 ust. 7 pkt 1, spowodowane uderzeniem pioruna, naporem śniegu lub lodu lub szadzią;
- 8) w sieciach energetycznych, rozumianych jako część systemu elektroenergetycznego obejmującego linie przesyłowe energii elektrycznej – napowietrzne i kablowe – wraz ze stacjami transformatorowo-rozdzielczymi, znajdujących się w odległości większej niż 100 m poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia, spowodowane uderzeniem pioruna, przepięciem, naporem śniegu lub lodu, lub szadzią;
- 9) w opuszczonym lub niewykorzystywanym mieniu przez okres dłuższy niż 60 dni, chyba że ten fakt został zgłoszony do PZU i ubezpieczający lub ubezpieczony w uzgodnieniu z PZU wprowadził dodatkowe środki zabezpieczenia mienia;
- 10) spowodowane osuwaniem lub zapadaniem się ziemi, gdy są to szkody:
 - a) w rozumieniu ustawy Prawo geologiczne i górnicze,
 - b) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
- 11) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu upraw, drzew, krzewów, roślin lub zwierząt, chyba że stanowią one środki obrótowe i szkoda w nich została spowodowana przez zdarzenia losowe określone w § 2 pkt 66 w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
- 12) powstałe wskutek gradu, naporu śniegu lub lodu lub deszczu nawalnego:
 - a) spowodowane niekonserwowaniem lub nienależytym konserwowaniem dachu, ścian, okien lub innych elementów budynku, budowli lub lokalu, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
 - b) spowodowane niezamknięciem lub niezabezpieczeniem otworów dachowych, okiennych, drzwiowych lub innych elementów budynku, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
- 13) w mieniu przechowywanym, magazynowanym lub znajdującym się w trakcie sprzedaży na wolnym powietrzu, jeżeli jest to sprzeczne z przepisami prawa, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia, chyba że przechowywanie, magazynowanie lub sprzedaż na wolnym powietrzu, dokonywane niezgodnie z przepisami prawa, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia, nie miało wpływu na powstanie lub zwiększenie szkody;
- 14) powstałe podczas prowadzenia prób ciśnieniowych instalacji tryskawkowej, jak również wyrządzone przez wodę podziemną, wodę z nieoczyszczonych rynien dachowych, w tym nieoczyszczonych z liści, lub rur spustowych lub z niewłaściwie zabezpieczonym odpływem;
- 15) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności przewodów, zbiorników, urządzeń wodociągowych, instalacji centralnego ogrzewania lub instalacji wodno-kanalizacyjnych, pocienia się rur, tworzenia się grzyba;
- 16) powstałe wskutek cofnięcia się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych, jeżeli obowiązek zabezpieczenia połączenia z tymi urządzeniami należał do ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
- 17) powstałe wskutek zalania mienia od podłoża w pomieszczeniach składowych usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli mienie to składowane było niżej niż 10 cm nad podłogą;
- 18) spowodowane uderzeniem pojazdu mechanicznego należącego do ubezpieczonego lub będącego w jego posiadaniu na

- podstawie innego tytułu prawnego i będącego pod jego kontrolą;
- 19) powstałe w środkach obrotowych z przekroczonym terminem ważności, wycofanych z obrotu lub też z innych przyczyn nieposiadających wartości handlowej;
 - 20) polegające na utracie, zniszczeniu bądź uszkodzeniu przedmiotów pochodzących z kradzieży, jeżeli w dniu faktycznej utraty, zniszczenia bądź uszkodzenia tych przedmiotów nie upłynął wymagany przepisami prawa okres do nabycia własności tych przedmiotów przez ubezpieczonego na zasadzie dobrej wiary;
 - 21) niezabezpieczenia – z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczającego, ubezpieczonego, osoby pozostającej z ubezpieczonym będącym osobą fizyczną we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoby, której ubezpieczony powierzył pieczęć nad ubezpieczonym mieniem, ubezpieczonego mienia w sposób określony w Załączniku nr 2 do OWU, jeżeli obowiązek takiego zabezpieczenia należał do tych osób, chyba że nie miało to wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego i chyba, że w razie rażącego niedbalstwa zapłała odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
- 2. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1, PZU nie odpowiada również za szkody powstałe:**
- 1) w sprzęcie elektronicznym stacjonarnym lub przenośnym lub jego oprzyrządowaniu, chyba że szkoda powstała w następstwie zdarzeń losowych określonych w § 2 pkt 66 lub w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
 - 2) w glebie, naturalnych wodach powierzchniowych lub podziemnych, mieniu znajdującym się na pełnym morzu, w tym również w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia odpadami przemysłowymi;
 - 3) w drogach, chodnikach, liniach kolejowych, tamach, zbiornikach wodnych, kanałach, studniach, urządzeniach wiertniczych, odwiertach, rurociągach, kablach, tunelach, mostach, dokach, basenach portowych, molach, falochronach, nabrzeżach, chyba że szkoda powstała w następstwie zdarzeń losowych określonych w § 2 pkt 66 lub w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
 - 4) w maszynach w wyniku awarii elektrycznych lub mechanicznych, z zastrzeżeniem § 4 ust. 7 pkt 1;
 - 5) w danych lub oprogramowaniu wskutek ich utraty, uszkodzenia, zniekształcenia lub niedostępności, polegające na niekorzystnej zmianie w danych, oprogramowaniu lub programach komputerowych, spowodowanej zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz za szkody będące następstwem tych zdarzeń polegające na niedziałaniu lub nieprawidłowym działaniu sprzętu elektronicznego, nośników informacji lub wbudowanych układów scalonych, chyba że w następstwie tego wystąpił pożar lub eksplozja, przy czym PZU ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki tych zdarzeń;
 - 6) w wyniku kradzieży niebędącej kradzieżą z włamaniem;
 - 7) w wyniku stłuczenia szyb lub innych przedmiotów szklanych, chyba że szkoda powstała w następstwie zdarzeń losowych określonych w § 2 pkt 66 lub w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
 - 8) podczas transportu, z wyłączeniem transportu w miejscu ubezpieczenia i z wyłączeniem transportu wartości pieniężnych, jeżeli został objęty ochroną ubezpieczeniową;
 - 9) powstałe w wartościach pieniężnych wskutek wypadku drogowego środka transportu, którym były one przewożone, należących do ubezpieczonego lub przez niego wynajętego, jeżeli wypadek ten został spowodowany złym stanem technicznym tego środka transportu lub w przypadku, gdy kierowca był w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że zły stan techniczny środka transportu lub stan nietrzeźwości kierowcy albo stan po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych nie miały wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego;
 - 10) wskutek utraty mienia w wyniku jego przywłaszczenia tj. władcza mienia do swojego majątku lub wykonywania wobec mienia w inny sposób uprawnień właściciela bez tytułu prawnego przez osobę, która objęła to mienie w posiadanie na podstawie tytułu prawnego;
 - 11) wskutek utraty mienia pochodzącego z kradzieży, jeżeli w dniu faktycznej utraty mienia nie upłynął wymagany przepisami prawa okres do nabycia własności tego mienia przez ubezpieczonego na zasadzie dobrej wiary.
- 3. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1 i 2, PZU nie ponosi odpowiedzialności również za szkody spowodowane lub zwiększone przez:**
- 1) usiłowanie lub dokonanie oszustwa, wyłudzenie, wymuszenie lub szantaż, wprowadzenie w błąd lub pozostawanie w błędzie, poświadczenie nieprawdy, fałszerstwo lub podstęp, niedobory ujawnione dopiero podczas przeprowadzenia inwentaryzacji, niedobory lub braki spowodowane błądami księgowymi;
 - 2) następujące przyczyny działające stopniowo:
 - a) zużycie, korozję, erozję, pleśnienie, utlenianie, zgrzybienie, gnicie, stopniowe puszcie się, powolne odkształcanie lub deformację, działanie owadów, robaków, bakterii lub wirusów, stopniowe pogorszenie się jakości,
 - b) fermentację, odparowanie, utratę wagi, zmianę smaku, zapachu, koloru, faktury lub wykończenia, działanie światła, normalne ogrzewanie lub wysuszenie,
 - c) zmianę temperatury lub wilgotności, brak lub nieodpowiednie działanie klimatyzacji, systemów grzewczych lub chłodzących,
 - d) zawałenie się budynków, budowli lub ich elementów: fundamentów, ścian, podłóg, sufitów lub ich zapadnięcie się, wyniesienie, pęknięcie, skurczenie się, chyba że szkoda została spowodowana bezpośrednio przyczyną niewyłączoną w OWU;
 - 3) wady projektowe, materiałowe, konstrukcyjne, złe wykonanie lub błędy w produkcji, wady ukryte – w zakresie szkód wyrządzonych w mieniu dotkniętym tymi wadami, złym wykonaniem lub błądami;
 - 4) przerwy lub ograniczenia w dostawie mediów – w zakresie szkód wyrządzonych tą przerwą lub ograniczeniem w urządzeniach lub maszynach wykorzystujących media;
 - 5) osiadanie lub pęknięcie, osunięcie się gruntu, osunięcie lub zapadnięcie się ziemi – spowodowane działaniem człowieka lub wodą podziemną;
 - 6) wyciek stopionego materiału, chyba że w następstwie tego wycieku wystąpił pożar lub eksplozja;
 - 7) modyfikację genetyczne.
- 4. Ponadto, niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1–3, PZU nie ponosi odpowiedzialności również za koszty:**
- 1) normalnego utrzymania, produkcji, konserwacji lub remontu;
 - 2) wynikające z umieszczania na wyrobach fałszywych informacji, fałszywego etykietowania lub reklamowania, użytkowania nielicencjonowanego oprogramowania, skasowania informacji lub wyzbycia się nośników danych lub wynikające z utraty danych na skutek działania wirusów komputerowych lub pola magnetycznego;
 - 3) wymiany lub naprawy wadliwych materiałów, wadliwego wykonawstwa, wadliwego projektu, planu, naprawy wady ukrytej lub naturalnej.
- 5. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 1 do OWU, PZU nie odpowiada za szkody objęte zakresem tych klauzul i nie pokrywa kosztów, o których mowa w tych klauzulach.**

SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

§ 7

- 1. W zależności od kategorii mienia, mienie może być ubezpieczone na sumy stałe albo na pierwsze ryzyko, przy czym:**
- 1) na sumy stałe mogą być ubezpieczone:
 - a) środki trwałe stanowiące następujące kategorie mienia: budynki, budowle, lokale, obiekty małej architektury, maszyny, urządzenia i wyposażenie,

- b) środki obrotowe,
 - c) mienie osób trzecich,
 - d) niskocenne składniki majątku,
 - e) nakłady adaptacyjne,
 - f) wartości pieniężne;
- 2) na pierwsze ryzyko mogą być ubezpieczone:
- a) następujące kategorie mienia: maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe – wyłącznie w odniesieniu do ryzyka kradzieży z włamaniem i rabunku, mienie osób trzecich, niskocenne składniki majątku, mienie osobiste pracowników, nakłady adaptacyjne i wartości pieniężne;
 - b) podwyższone koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu ponad limit określony w § 5 ust. 4 pkt 3.
2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla poszczególnych pojedynczych składników mienia lub kategorii mienia, a w odniesieniu do budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia stanowiących środki trwałe, suma ubezpieczenia ustalana jest odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia, przy czym może być ustalona jedna suma ubezpieczenia:
- 1) dla grupy budynków i lokali;
 - 2) dla grupy budowli i obiektów małej architektury.
3. Suma ubezpieczenia dla mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, powinna odpowiadać wartości mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia i może być określona według wartości odzyskowej, księgowej brutto lub rzeczywistej.
4. Jeżeli w ubezpieczeniu na sumy stałe przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość ubezpieczonego mienia w dniu powstania szkody (nieodbezpieczenie), zakres ubezpieczenia jest ograniczony stosownie do postanowień § 19 ust. 9–11 (klauzula proporcjonalności).
5. Jeżeli do wniosku o ubezpieczenie ubezpieczający nie dołączy zestawienia ubezpieczonego mienia przyjmując się, że ubezpieczeniem jest objęte całe mienie danej kategorii znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
6. Sumę ubezpieczenia stanowi dla:
- 1) środków obrotowych – najwyższa (maksymalna) wartość przewidziana w okresie ubezpieczenia odpowiadająca kosztom ich wytworzenia lub nabycia, nie większym jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu; jeżeli ubezpieczone mienie znajduje się w kilku miejscach ubezpieczenia, suma ubezpieczenia powinna odpowiadać ogólnej (łącznie) wartości mienia we wszystkich tych miejscach;
 - 2) mienia osób trzecich – najwyższa (maksymalna) wartość rzeczywista tego mienia, przewidziana w okresie ubezpieczenia, powiększona o przewidywaną wartość nakładów poniesionych w związku z realizacją usługi przez ubezpieczonego; w przypadku sprzedaży komisowej pomniejszona o prowizję komisową;
 - 3) niskocennych składników majątku – cena nabycia identycznego lub najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia;
 - 4) nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadająca poniesionym wydatkom na dostosowanie budynku lub lokalu na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej;
 - 5) wartości pieniężnych – najwyższa wartość tej kategorii mienia przewidywana w okresie ubezpieczenia, która ustalana jest następująco:
 - a) dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – według ich wartości nominalnej,
 - b) dla czeków, weksli i innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – według osiągalnej ceny wykupu,
 - c) dla złota, srebra, platyny i innych metali z grupy platynowców oraz wyrobów ze wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamieni szlachetnych i pereł – według ceny zakupu lub kosztów wytworzenia.
7. Sposób ustalania sumy ubezpieczenia mienia, o którym mowa w ust. 6 pkt 2–5, przedstawiony w ust. 6, ma zastosowanie jedynie do ubezpieczenia na sumy stałe.
8. Przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, suma ubezpieczenia ustalana jest oddzielnie dla każdej kategorii tego mienia, przy czym brana jest pod uwagę przewidywana możliwa maksymalna strata w okresie ubezpieczenia. Sumę ubezpieczenia dla mienia osobistego pracowników stanowi iloczyn liczby zatrudnionych pracowników i zadeklarowanej wartości mienia przypadającej na jednego pracownika.

9. W przypadku ubezpieczenia na pierwsze ryzyko suma ubezpieczenia oraz ustalone w umowie ubezpieczenia odrębne limity odpowiedzialności PZU ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań (konsumpcja sumy ubezpieczenia). Ubezpieczający za zgodą PZU oraz po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej może uzupełnić sumę ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności PZU do poprzedniej wysokości. Zasada ta nie ma zastosowania do ubezpieczenia na sumy stałe.
10. Za wypadki ubezpieczeniowe powstałe do dnia uzupełnienia sumy ubezpieczenia oraz limitów odpowiedzialności PZU, PZU ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności PZU pomniejszonych o wypłacone kwoty, o których mowa w ust. 9.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 8

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy albo przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość), na okres roczny albo okres krótszy niż rok (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego. Wniosek zawiera informacje niezbędne do dokonania indywidualnej oceny ryzyka i określenia należnej składki ubezpieczeniowej oraz stanowi integralną część umowy ubezpieczenia. PZU może zażądać udokumentowania danych zawartych we wniosku.
3. Warunkiem zawarcia umowy direct jest:
 - 1) uprzednie zapoznanie się z Regulaminem oraz OWU oraz ich zaakceptowanie przez ubezpieczającego;
 - 2) uprzednie potwierdzenie przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego;
 - 3) zapłata składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym w umowie ubezpieczenia.
 Zawarcie umowy direct następuje z chwilą zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym w umowie ubezpieczenia.
4. Wniosek zawiera:
 - 1) imię, nazwisko lub pełną nazwę i adres zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego i ubezpieczonego;
 - 2) REGON ubezpieczającego i ubezpieczonego, a w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą REGON i PESEL;
 - 3) miejsce ubezpieczenia, z podaniem dokładnego adresu;
 - 4) rodzaj prowadzonej działalności;
 - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia;
 - 6) sumę ubezpieczenia;
 - 7) okres ubezpieczenia;
 - 8) opis posiadanych zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych;
 - 9) ilość i wielkość szkód ze zdarzeń zaistniałych w okresie ostatnich trzech lat;
 - 10) inne informacje niezbędne do oceny ryzyka ubezpieczeniowego.
5. Jeżeli wniosek nie zawiera wymaganych danych ubezpieczający zobowiązany jest na wezwanie PZU odpowiednio go uzupełnić.
6. PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od oględzin miejsca i przedmiotu ubezpieczenia oraz zapoznania się z dokumentacją niezbędną dla dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.
7. Zawarcie umowy na odległość następuje z chwilą potwierdzenia przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego oraz po uprzednim zapoznaniu się z Regulaminem oraz OWU oraz ich zaakceptowaniu przez ubezpieczającego.
8. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU potwierdza dokumentem ubezpieczenia.
9. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym.
10. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na

odpowiedzialność PZU, PZU może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.

11. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego), ubezpieczony może żądać, by PZU udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
12. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
13. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 12, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
14. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 12 i 13 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
15. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 12–14 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 12–14 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
16. Do umowy direct oraz umowy na odległość nie stosuje się postanowień, o których mowa w ust. 12–15.
17. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU według taryfy obowiązującej w dniu przygotowania przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, z uwzględnieniem rodzaju prowadzonej działalności, przedmiotu ubezpieczenia, wysokości sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności PZU, zakresu ubezpieczenia oraz indywidualnej oceny ryzyka.
18. Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje przy zawarciu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny tryb i terminy zapłaty składki. Dopuszcza się możliwość zapłaty składki ubezpieczeniowej za roczny okres ubezpieczenia w ratach. Terminy płatności rat oraz ich wysokość określa się w umowie ubezpieczenia.
19. Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU w formie bezgotówkowej. W przypadku umowy direct zapłata składki następuje w formie bezgotówkowej, a szczegółowe zasady opłacania składki określa Regulamin.
20. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie bezgotówkowej za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku PZU pełną, wymagalną kwotą składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej, określoną w umowie ubezpieczenia.
21. Składka ubezpieczeniowa nie podlega indeksacji.
22. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
23. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki ubezpieczeniowej wynikającej z różnicy pomiędzy składką ubezpieczeniową jaka należałaby się PZU gdyby podano dane prawdziwe a składką ubezpieczeniową przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, roszczenie PZU o dopłatę różnicy składki ubezpieczeniowej staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania. Postanowienia, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość).

24. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
25. Jeżeli suma ubezpieczenia, limity oraz franszyzy redukcyjne wyrażone są w umowie ubezpieczenia w walucie obcej, równowartość tych kwot w złotych ustala się przy zastosowaniu ostatniego opublikowanego na dzień poprzedzający przygotowanie przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, kursu średniego NBP, określonego w tej ofercie.

§ 9

1. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości będących podstawą kalkulacji sumy ubezpieczenia, ubezpieczający może w porozumieniu z PZU podwyższyć sumę ubezpieczenia za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, PZU odpowiada w granicach podwyższonej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po dniu złożenia przez PZU oświadczenia o wyrażeniu zgody na podwyższenie sumy ubezpieczenia.
3. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości ubezpieczonego mienia, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego.
4. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki ubezpieczeniowej począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU zawiadomił ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

PRZENIESIENIE PRAW Z UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 10

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 5, przeniesienie praw wymaga zgody PZU.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Postanowień ust. 1–3 nie stosuje się przy przenoszeniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie ubezpieczenia wypadku ubezpieczeniowego.
5. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia na rzecz banku tytułem zabezpieczenia roszczeń banku wobec ubezpieczonego (przewłaszczenie na zabezpieczenie) przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia nie wymaga zgody PZU.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 11

1. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy, jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następującego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zaplaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadającej na dzień, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, albo na dzień przypadający po tym dniu, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.
3. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadającej przed dniem, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres

ubezpieczenia, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia następnego po zaplaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty. Jeżeli składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona do trzydziestego dnia od dnia początku okresu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z tym dniem.

4. W umowie direct oraz w umowie na odległość odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.

§ 12

1. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
- 2) z chwilą unicestwienia przedmiotu ubezpieczenia, co oznacza całkowite zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia w takim stopniu, że nie jest możliwa jego naprawa albo odbudowa;
- 3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania bądź odszkodowań;
- 4) z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia, chyba że wraz z przeniesieniem własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 10;
- 5) z dniem doręczenia oświadczenia PZU o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
- 6) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki ubezpieczeniowej wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 7) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 22 i § 13 ust. 3;
- 8) z dniem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczonego, a w przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 3, z dniem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, któremu ubezpieczony wynajął mienie stanowiące przedmiot ubezpieczenia;
- 9) z dniem odstąpienia przez ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 2 i 3.

2. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia PZU nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielił ochrony ubezpieczeniowej.
3. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość), w której ubezpieczający jest konsumentem, termin, w ciągu którego może on odstąpić od umowy ubezpieczenia, składając pisemne oświadczenie w tym zakresie, wynosi 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy ubezpieczenia lub od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO I UBEZPIECZONEGO

§ 13

1. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) prowadzić ewidencję ubezpieczonego mienia wraz z jego opisem i wskazaniem wartości, według której mienie to zostało

ubezpieczone, w sposób umożliwiający w przypadku szkody ustalenie wartości przedmiotu ubezpieczenia, przy czym w razie ubezpieczenia środków trwałych według wartości księgowej brutto, ewidencję może stanowić ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi;

- 2) zabezpieczyć ewidencję, o której mowa w pkt 1, przed kradzieżą, zniszczeniem i zaginięciem;
 - 3) umożliwić PZU dokonanie lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.
2. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest także:
- 1) eksploatować ubezpieczone mienie zgodnie z zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy tego mienia, przestrzegać obowiązujących przepisów prawa, w tym przepisów prawa budowlanego w zakresie eksploatacji i konserwacji budynków i budowli, przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ochrony osób i mienia, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywać dozór techniczny nad tymi urządzeniami;
 - 2) przestrzegać ustalonych w umowie ubezpieczenia wymogów w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w Załączniku nr 2 do OWU oraz ustalonych w umowie ubezpieczenia wymogów dotyczących zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych;
 - 3) przeprowadzać konserwacje przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę lub inne płyny (wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej);
 - 4) wykonywać niezwłocznie remonty i naprawy niezbędne dla prawidłowego działania instalacji, o których mowa w pkt 3;
 - 5) stosować środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprowadzania wody lub innych cieczy;
 - 6) zamknąć, opróżnić z wody lub innych cieczy i utrzymywać opróżnione instalacje i urządzenia wodne oraz centralnego ogrzewania w obiektach nieużywanych i niedozorowanych lub czasowo nieczynnych;
 - 7) przeprowadzać konserwację i okresowe remonty ubezpieczonego mienia;
 - 8) przechowywać ubezpieczone mienie w sposób zgodny z zaleceniami producenta i wymogami technicznymi;
 - 9) przestrzegać obowiązujące przepisy prawa dotyczące warunków transportu wartości pieniężnych w przypadku objęcia ochroną ubezpieczeniową transportu wartości pieniężnych;
 - 10) przestrzegać obowiązujące przepisy prawa dotyczące wymaganych przeglądów środka transportu, którym dokonywany jest transport wartości pieniężnych.

3. Nieprzestrzeganie przez ubezpieczonego obowiązków, o których mowa w ust. 2, stanowi ważny powód wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w rozumieniu art. 812 § 5 kodeksu cywilnego.

4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 2, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słusności.

§ 14

1. Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od jego zajścia.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązków, o którym mowa w ust. 1, obciąża także ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków, o którym mowa w ust. 1, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.

4. Skutki braku zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli PZU w terminie, o którym mowa w ust. 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 15

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi wezwać straż pożarną, o ile zachodzi taka potrzeba;
- 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU pomocy dostarczając informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.

2. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkodę powstałą z tego powodu.

3. PZU zobowiązany jest zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na zasadach określonych w § 5.

4. Każdorazowa wypłata kosztów wynikłych z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia o wypłaconą kwotę.

§ 16

W przypadku powstania szkody w ubezpieczonym mieniu ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany ponadto jest:

- 1) niezwłocznie zawiadomić jednostkę policji o każdym wypadku pożaru w ubezpieczonym mieniu, a także o każdej szkodzie powstałej wskutek przestępstwa;
- 2) pozostawić uszkodzone mienie bez dokonywania w nim zmian do czasu przeprowadzenia oględzin przez przedstawiciela PZU, chyba że dokonanie zmian jest uzasadnione koniecznością zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody lub PZU nie przeprowadził oględzin w terminie uzgodnionym z ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
- 3) udzielić przedstawicielowi PZU pomocy i wyjaśnić w uzyskaniu informacji dotyczących okoliczności zajścia wypadku ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru;
- 4) sporządzić na własny koszt i przedstawić PZU w uzgodnionym terminie i formie rachunek szkody tj. zestawienie dotyczący przedmiotu, rozmiaru, przyczyny i wysokości szkody, wraz z dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody.

OBOWIĄZKI PZU

§ 17

PZU jest zobowiązany:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
- 2) jeżeli w terminach określonych w § 22 ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz

b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie

– o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;

- 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– wskazując na okoliczności oraz na podstawie prawnej uzasadniającej całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;
- 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
- 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 18

1. Wysokość szkody ustalana jest na podstawie cen z dnia powstania szkody:

- 1) dla budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury, maszyn, urządzeń i wyposażenia, przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej lub księgowej brutto – według wartości odtworzeniowej;
- 2) dla mienia, o którym mowa w pkt 1, przy ubezpieczeniu w wartości rzeczywistej – według wartości rzeczywistej;
- 3) dla niskocennych składników majątku – według wartości odtworzeniowej;
- 4) dla środków obrotowych – według kosztów ich zakupu albo kosztów wytworzenia zgodnie z kalkulacją typu kosztów;
- 5) dla mienia osób trzecich – według wartości rzeczywistej albo według kosztów naprawy uszkodzonego mienia według cen zakupu bądź kalkulacji kosztów, powiększonych o udowodnioną wartość nakładów poniesionych przez ubezpieczonego, a w przypadku sprzedaży komisowej – bez prowizji komisowej;
- 6) dla mienia najmowanego – na zasadach określonych w pkt 1 lub 2, w zależności od tego, według jakiej wartości została ustalona suma ubezpieczenia;
- 7) dla wartości pieniężnych:
 - a) krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – według wartości nominalnej; wartość waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody,
 - b) dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – w osiągalnej cenie sprzedaży,
 - c) złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł, bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – według kosztów ich zakupu

albo wytworzenia, udokumentowanych kalkulacją tych kosztów;

- 8) dla mienia osobistego pracowników – według cen jego zakupu albo według kosztorysu naprawy uszkodzonego mienia;
 - 9) dla nakładów adaptacyjnych – według kosztów niezbędnych do przywrócenia stanu przed szkodą (według cen zakupu) albo zgodnie z kosztorysem;
 - 10) dla zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu, o których mowa w § 5 ust. 4 pkt 3 – według kosztów naprawy.
2. Przy ustaleniu wysokości szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu uwzględnia się koszty transportu, demontażu i montażu według cen ich poniesienia oraz clo i inne tego typu koszty.
 3. Przy ustaleniu wysokości szkody:
 - 1) koszty odbudowy, remontu, naprawy, wymiany, zakupu oraz koszty wymienione w ust. 2 dokumentuje się fakturą wraz z kosztorysem lub kalkulacją;
 - 2) koszty wytworzenia dokumentuje się kalkulacją kosztów wytworzenia.
 4. Przedłożone faktury, kalkulacje, kosztorysy, dotyczące naprawy lub wymiany ubezpieczonego mienia PZU weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym: wysokości poniesionych kosztów dotyczących zakresu robót i użytych materiałów, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia ubezpieczonego budynku, budowli lub lokalu, takich samych albo najbardziej zbliżonych parametrów technicznych maszyn, urządzeń i wyposażenia.
 5. Równowartość w złotych sum ubezpieczenia, limitów odpowiedzialności PZU lub franszyzy wyrażonych w walutach obcych, ustala się według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 19

1. Wysokość odszkodowania ustala się w granicach sumy ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności PZU ustalonych dla danego mienia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody ustalonemu zgodnie z zasadami określonymi w § 18, z zastrzeżeniem ust. 2–13.
2. Wysokość odszkodowania:
 - 1) nie obejmuje marży naliczonej przez ubezpieczonego oraz wartości ubytków w granicach obowiązujących norm;
 - 2) mniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży;
 - 3) zwiększa się o udokumentowane przez ubezpieczonego koszty określone w § 5 i § 15 ust. 3.
3. Odszkodowanie nie uwzględnia:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub pamiątkowej;
 - 2) zwiększonych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
 - 3) kosztów modernizacji lub ulepszeń przedmiotu szkody;
 - 4) kosztów konserwacji przedmiotu szkody;
 - 5) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów, z zastrzeżeniem § 4 ust. 2 pkt 2.
4. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość odtworzenia, pod warunkiem przystąpienia – nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody – do odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia i faktycznego poniesienia przez ubezpieczonego kosztów z tego tytułu albo zakupu nowego mienia. Jeżeli ubezpieczony zrezygnuje z zakupu nowego mienia albo odstąpi od odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia, o czym ma obowiązek powiadomić PZU, odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej.

Jeśli ubezpieczony przedmiot nie jest ani naprawiany (po szkodzie częściowej) ani wymieniany (po szkodzie całkowitej) bądź jeśli części zapasowe produkowane seryjnie nie są już

dostępne (przedmioty przestarzałe), odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia na dzień powstania szkody.

5. Jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie jest wykonywane:
 - 1) we własnym zakresie przez ubezpieczonego, PZU zwraca udokumentowane koszty materiałów niezbędnych do wykonania odbudowy, remontu, naprawy albo ponownego wytworzenia, niezbędne koszty robocizny oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych; suma tych kosztów nie powinna być wyższa od średniego kosztu, jaki byłby poniesiony w przypadku gdyby czynności dokonywane były przez firmę zewnętrzną; PZU weryfikuje przedstawione koszty do średnich cen osiągalnych na rynku;
 - 2) przez firmę zewnętrzną i ich koszt jest wyższy o co najmniej 10% od kosztów naprawienia szkody ustalonych przez PZU na podstawie cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, PZU ustali odszkodowanie z uwzględnieniem cen usług tych innych firm zewnętrznych, chyba że zatrudnienie danej firmy zewnętrznej było warunkiem koniecznym w celu zachowania (remont, naprawa) lub nabycia (odbudowa, wymiana) przez ubezpieczonego uprawnień z gwarancji lub rękojmi dotyczącej tego mienia.
6. Wysokość odszkodowania za mienie osobiste pracowników ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody do wysokości nieprzekraczającej kwoty zadeklarowanej wartości mienia na jednego pracownika w umowie ubezpieczenia.
7. Przy ustaleniu wysokości odszkodowania uwzględnia się rachunek szkody, o którym mowa w § 16 pkt 4, oraz okoliczności powstania szkody i stan faktyczny. Jeżeli rozmiar szkody podany w rachunku szkody w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi stwierdzony stan faktyczny.
8. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa przyjętą w umowie ubezpieczenia wartość odtworzeniową lub rzeczywistą ubezpieczonego mienia (nadubezpieczenie), PZU odpowiada odpowiednio tylko do wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej przedmiotu szkody.
9. Jeżeli suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu powstania szkody (nieodubezpieczenie):
 - 1) w przypadku szkody częściowej – odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości tego mienia w dniu powstania szkody; w takim samym stosunku zmniejszane są koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie oraz koszty odtworzenia dokumentacji;
 - 2) w przypadku szkody całkowitej – odszkodowanie ogranicza się do wysokości sumy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem szkody lub odrębnie określonych w umowie ubezpieczenia limitów odpowiedzialności PZU.
10. W celu ustalenia czy występuje nieodubezpieczenie, poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana z uwzględnieniem zasad, o których mowa w ust. 9, oddzielnie dla poszczególnych pojedynczych składników mienia, o których mowa w § 7 ust. 2. W przypadku braku możliwości ustalenia sum ubezpieczenia dla poszczególnych pojedynczych składników mienia w ramach danej kategorii mienia, sumy ubezpieczenia odnoszą się do kategorii mienia.
11. Obniżenie wysokości odszkodowania, o którym mowa w ust. 9 pkt 1, nie ma zastosowania:
 - 1) w ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko;
 - 2) jeżeli rozmiar szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia;
 - 3) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody nie przekracza 120% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.
12. W przypadku zadeklarowania przez ubezpieczającego franszyzy redukcyjnej, kwotę odszkodowania ustaloną zgodnie z wcześniejszymi postanowieniami niniejszego paragrafu, pomniejsza się o kwotę tej franszyzy. W przypadku, gdy w ubezpieczeniu ma zastosowanie więcej niż jedna franszyza redukcyjna, przy ustalaniu kwoty odszkodowania uwzględnia się tylko najwyższą franszyzę redukcyjną.

13. Jeżeli w umowie ubezpieczenia ustalono franszyzę redukcyjną, ma ona również zastosowanie do klauzuli dodatkowych do umowy ubezpieczenia, chyba że dla danej klauzuli ustalono franszyzę redukcyjną. W takim przypadku dla szkód objętych zakresem tej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną ustaloną w tej klauzuli.

PLATNICY PODATKU VAT

§ 20

Jeżeli ubezpieczony jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT, naliczanego przy nabyciu mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia, to wartości będące podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia, wysokości szkody, wysokości odszkodowania dla tego mienia, nie uwzględniają tego podatku.

POSTĘPOWANIE W RAZIE POWOŁANIA RZECZYZNAWCÓW

§ 21

1. Ubezpieczony lub PZU mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny lub wysokości szkody.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców ubezpieczony i PZU mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wyda opinię.
3. Każdy z podmiotów, o których mowa w ust. 1, ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołał. Koszty rzeczoznawcy opiniującego, o którym mowa w ust. 2, ponoszą ubezpieczony oraz PZU po połowie, jeśli strony nie umówiły się inaczej.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 22

1. PZU wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. Jeżeli po wypłacie odszkodowania ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest zwrócić niezwłocznie PZU odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz PZU. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi na rzecz PZU podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.
4. PZU wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

PRZEJŚCIE ROSZCZEŃ NA PZU

§ 23

1. Z dniem wypłaty przez PZU odszkodowania roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.
2. Nie przechodzą na PZU roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Jeżeli ubezpieczony bez zgody PZU zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, PZU może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie przez PZU odszkodowania, wówczas PZU przysługuje prawo dochodzenia od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 24

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

§ 25

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 26

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu osobą fizyczną, przysługuje prawo złożenia reklamacji w rozumieniu ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, tj. prawo skierowania wystąpienia do PZU, w którym zgłasza on zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez PZU.
2. Reklamacja składa się w każdej jednostce PZU obsługującej klienta.
3. Reklamacja może być złożona w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty osoby, o której mowa w ust. 1, w jednostce, o której mowa w ust. 2;
 - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
4. PZU rozpatruje reklamację i udziela na nią odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 4, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Odpowiedź PZU na reklamację zostanie dostarczona osobie, która ją złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach

- płatniczych lub pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek tej osoby.
- 7.** Klientowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
 - 8.** Skargę lub zażalenie, niebędące reklamacją, o której mowa w ust. 1, składa się na piśmie za pośrednictwem dowolnej jednostki organizacyjnej PZU.
 - 9.** Skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostkę organizacyjną określoną w przepisach wewnętrznych PZU obowiązujących na dzień składania skargi lub zażalenia. Informacja w tym zakresie jest dostępna w jednostkach organizacyjnych PZU.
 - 10.** PZU udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
 - 11.** Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
 - 12.** PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
 - 13.** Językiem stosowanym przez PZU w relacjach z konsumentem jest język polski.
 - 14.** W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO OWU – KLAUZULE DODATKOWE

KLAUZULA PRZEPIĘĆ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do elektrycznych oraz elektronicznych maszyn, urządzeń i instalacji oraz niskociennych składników majątku rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody powstałe wskutek przepięcia w rozumieniu postanowień § 2 pkt 38 OWU oraz koszty, o których mowa w § 5 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 OWU;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu ustalonego w umowie ubezpieczenia;
- 3) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia;
- 4) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 5) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej;
- 6) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
 - a) w licznikach, miernikach,
 - b) w bezpiecznikach, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach,
 - c) powstałe w czasie naprawy lub podczas prób dokonywanych na maszynach lub urządzeniach, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami lub przeglądami);
- 7) ubezpieczający jest zobowiązany przeprowadzać okresowe badania eksploatacyjne (ogłędziny i przeglądy) ubezpieczonych maszyn lub urządzeń, w tym instalacji, elektrycznych oraz elektronicznych, a także zainstalowanych w nich zabezpieczeń przeciwprzepięciowych, stosownie do obowiązujących przepisów prawa lub zaleceń producentów;
- 8) w razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w pkt 7, PZU wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

KLAUZULA ROZMROŻENIA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) w odniesieniu do mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia (towaru) przechowywanego w urządzeniach chłodniczych w temperaturze 0°C (stopni Celsjusza) lub niższej, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody powstałe wskutek rozmrożenia towarów w rozumieniu postanowień § 2 pkt 41 OWU;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności, który nie może być wyższy od sumy ubezpieczenia środków obrotowych i limit ten obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia;
- 3) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 4) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu

odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej;

- 5) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody powstałe wskutek:
 - a) mechanicznego uszkodzenia opakowań towarów,
 - b) niewłaściwego przechowywania towarów.

KLAUZULA DEWASTACJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody powstałe wskutek dewastacji w rozumieniu postanowień § 2 pkt 5 OWU oraz koszty, o których mowa w § 5 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 OWU, w odniesieniu do mienia wymienionego w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a–h, pkt 2 i pkt 3 OWU, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3, oraz w odniesieniu do zwrotu kosztów wymienionych w § 5 ust. 4 pkt 3, w wysokości przekraczającej kwotę 1 000 PLN;
- 2) mienie wymienione w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. e–h, pkt 2 i pkt 3 OWU objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli, jeżeli znajduje się wewnątrz budynku lub lokalu;
- 3) na podstawie niniejszej klauzuli ochroną ubezpieczeniową objęte są także urządzenia znajdujące się na zewnątrz budynków lub budowli, które są trwałe przymocowane do budynku lub budowli: anteny, oświetlenie, markizy, szyldy, zadaszenia, urządzenia stanowiące osprzęt do różnych instalacji, klimatyzatory;
- 4) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU i limit ten obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia;
- 5) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 6) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej;
- 7) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
 - a) polegające na uszkodzeniu ubezpieczonego mienia w wyniku graffiti,
 - b) w obiektach opuszczonych lub niewykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres dłuższy niż 60 dni,
 - c) polegające na stłuczeniu przedmiotów stanowiących wyposażenie lub urządzenie budynków lub lokali, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, wykorzystywanych zgodnie z ich przeznaczeniem.

KLAUZULA GRAFFITI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w ubezpieczonym mieniu stanowiącym obiekty budowlane, powstałe wskutek graffiti w rozumieniu postanowień § 2 pkt 14 OWU;
- 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
 - a) w obiektach budowlanych opuszczonych lub niewykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres dłuższy niż 60 dni,
 - b) w obiektach budowlanych przeznaczonych do rozbiórki;

- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności i limit ten obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszyły w okresie ubezpieczenia;
- 4) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 5) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej;
- 6) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.
- b) koszty użytkowania obcych pomieszczeń (lokali), budynków lub działek,
- c) koszty użytkowania zastępczych maszyn lub urządzeń,
- d) dodatkowe koszty pracy związane z przywróceniem działalności gospodarczej: godziny nadliczbowe, dodatki za pracę w nocy, niedziele i święta, koszty zatrudnienia dodatkowych pracowników,
- e) koszty poinformowania klientów o lokalizacji nowego lub zastępczego lokalu w sposób zwyczajowo przyjęty;

- 4) dodatkowe koszty, o których mowa w pkt 3, powinny być udokumentowane fakturami lub w inny sposób przewidziany przepisami prawa;
- 5) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia;
- 6) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności i limit ten obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszyły w okresie ubezpieczenia;
- 7) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych dodatkowych kosztów;
- 8) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej;
- 9) ubezpieczony zobowiązuje się do prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o rachunkowości i przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie tej ustawy oraz zobowiązuje się przechowywać i chronić dokumentację finansową w taki sposób, aby nie mogła ona ulec zniszczeniu lub zagubieniu;
- 10) PZU nie ponosi odpowiedzialności za dodatkowe koszty, o których mowa w pkt 3, spowodowane lub zwiększone:
 - a) decyzją właściwych władz lub organów administracji publicznej, która opóźnia lub uniemożliwia odbudowę lub odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez ubezpieczonego,
 - b) brakiem wystarczających środków finansowych ubezpieczonego niezbędnych do odbudowy lub odtworzenia zniszczonego mienia w jak najszybszym trybie, także w przypadku, gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania lub niedobezpieczenia mienia w ramach umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów,
 - c) innowacjami lub ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy, odtworzenia lub naprawy zniszczonego mienia,
 - d) nieuzasadnioną zwłoką w odbudowie lub odtwarzaniu mienia,
 - e) kosztami reklamy.

KLAUZULA AKTÓW TERRORYZMU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody będące następstwem aktów terroryzmu w rozumieniu postanowień § 2 pkt 1 OWU oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tym ryzykiem;
- 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianej niniejszą klauzulą wyłączone są szkody spowodowane przez konfiskatę lub zniszczenie z nakazu rządu lub jakiegokolwiek organu władzy publicznej;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności i limit ten obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszyły w okresie ubezpieczenia;
- 4) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 5) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.

KLAUZULA DODATKOWYCH KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU zobowiązuje się do zwrotu dodatkowych kosztów, o których mowa w pkt 3, powstałych w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej, poniesionych przez ubezpieczonego w celu kontynuowania działalności gospodarczej, będących następstwem szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU przyjął odpowiedzialność na podstawie § 4 ust. 2–4 OWU, z zastrzeżeniem, że PZU zwraca niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty poniesione przez ubezpieczonego w celu kontynuowania działalności gospodarczej w okresie od powstania szkody w ubezpieczonym mieniu do czasu przywrócenia technicznej gotowości przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej w poprzednim zakresie i miejscu z zastrzeżeniem, że PZU pokrywa określone w pkt 3 dodatkowe koszty, które zostały poniesione w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia powstania szkody (tzw. ubezpieczony okres ponoszenia kosztów);
- 3) dodatkowymi kosztami, których ponoszenie jest konieczne w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzonej działalności gospodarczej, są:
 - a) koszty przeniesienia ubezpieczonego mienia do innej lokalizacji,

KLAUZULA STAŁYCH KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU zobowiązuje się zwrócić stałe koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej określone w pkt 2, których poniesienie przez ubezpieczonego było konieczne, powstałe w okresie przerwy obejmującej całą działalność gospodarczą prowadzoną przez ubezpieczonego, zwaną dalej „całkowitą przerwą”, będącą następstwem:
 - a) wystąpienia szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU przyjął odpowiedzialność na podstawie § 4 OWU,
 - b) nieszczerliwego wypadku osoby posiadającej uprawnienia lub kwalifikacje do wykonywania określonych czynności zawodowych, której nieobecność powoduje całkowitą przerwę w prowadzonej działalności gospodarczej, objętego ochroną ubezpieczeniową na podstawie innej umowy ubezpieczenia zawartej z PZU;

- 2) stałymi kosztami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej, o których mowa w pkt 1, są:
 - a) koszty wynagrodzeń pracowników,
 - b) obciążenia wynagrodzeń pracowników, o których mowa w lit. a, w tym składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
 - c) odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
 - d) opłaty za korzystanie z dotychczas użytkowanych (bezpłatnie przed wystąpieniem całkowitej przerwy) nieruchomości, budynków, działek, służących do prowadzenia działalności gospodarczej,
 - e) stałe opłaty wynikające z zawartych umów o dostawę: energii elektrycznej, centralnego ogrzewania, gazu, wody oraz koszty abonamentów usług telekomunikacyjnych,
 - f) koszty korzystania z dotychczas użytkowanych (bezpłatnie przed wystąpieniem całkowitej przerwy) maszyn i urządzeń,
 - g) inne niż określone w lit. a–e koszty, ponoszone na podstawie umów cywilnoprawnych, określone w umowie ubezpieczenia, na włączenie których PZU wyraził zgodę;
- 3) w ramach niniejszej klauzuli PZU nie pokrywa kosztów:
 - a) przeznaczonych na zakup surowców, materiałów pomocniczych,
 - b) przeznaczonych na zapłatę kar pieniężnych, grzywnien lub odszkodowań;
- 4) w przypadku całkowitej przerwy spowodowanej wystąpieniem szkody, o której mowa w pkt 1 lit. a, PZU zwraca stałe koszty, o których mowa w pkt 2, przypadające za okres całkowitej przerwy, liczony nie wcześniej niż od dnia wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego do dnia wznowienia działalności gospodarczej, jednakże nie krótszy niż 6 kolejnych dni i nie dłuższy niż 2 miesiące, z zastrzeżeniem pkt 5;
- 5) za dzień wznowienia działalności gospodarczej przyjmuje się dzień, w którym podjęto działalność w zakresie, w jakim prowadzona była przed wystąpieniem całkowitej przerwy;
- 6) w przypadku całkowitej przerwy spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, PZU zwraca stałe koszty, o których mowa w pkt 2, przypadające za okres całkowitej przerwy, liczony od pierwszego dnia niezdolności do pracy potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim do dnia wznowienia działalności gospodarczej, jednakże nie krótszy niż 31 dni i nie dłuższy niż 3 miesiące, z zastrzeżeniem pkt 7;
- 7) za dzień wznowienia działalności gospodarczej przyjmuje się następnego dzień po ostatnim dniu niezdolności do pracy;
- 8) jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, i orzeczonej przez lekarza jej trwałej niezdolności do pracy działalność gospodarcza nie będzie dalej prowadzona przez ubezpieczonego, PZU pokrywa stałe koszty, o których mowa w pkt 2, w okresie wypowiedzenia umów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jednakże za okres nie dłuższy niż określony w pkt 6, liczony od pierwszego dnia niezdolności do pracy wskutek nieszczęśliwego wypadku;
- 9) PZU nie ponosi odpowiedzialności za stałe koszty, o których mowa w pkt 2, ponoszone przez ubezpieczonego za okres całkowitej przerwy spowodowanej:
 - a) wystąpieniem szkody w ubezpieczonym mieniu przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej z tytułu niniejszej klauzuli,
 - b) decyzją właściwych władz lub organów administracji publicznej, która opóźnia lub uniemożliwia odbudowę lub odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez ubezpieczonego,
 - c) brakiem wystarczających środków finansowych ubezpieczonego niezbędnych do odbudowy lub odtworzenia zniszczonego mienia w jak najszerszym trybie, także w przypadku gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania lub niedoubezpieczenia mienia w ramach umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów,
 - d) innowacjami lub ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy, odtworzenia lub naprawy zniszczonego mienia,
 - e) nieuzasadnioną zwłoką w odbudowie lub odtwarzaniu mienia,
- f) szkodami w środkach obrotowych: surowcach, materiałach w przerobie, półfabrykatach, wyrobach gotowych, materiałach pomocniczych, opakowaniach, mieniu osób trzecich oraz w wartościach pieniężnych,
- g) nieszczęśliwym wypadkiem osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, powstałym na skutek:
 - stanu nietrzeźwości albo stanu po użyciu alkoholu, lub użycia środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
 - samookaleczenia lub próby samobójczej albo samobójstwa,
 - wyczerpanego lub amatorskiego uprawiania sportów motorowych lub motorowodnych, lotniczych (szybownic, baloniarstwa, spadochroniarstwa, lotniarstwa, paralotniarstwa, motolotniarstwa, pilotowana samolotów silnikowych), alpinizmu, speleologii, wspinaczki skalnej, trekkingu, raftingu i jego odmian, nurkowania przy użyciu specjalistycznego sprzętu, żeglarstwa morskigo, kite surfing, jazdy na nartach lub snowboardzie poza oznakowane trasyi jazdowymi, skoków bungee oraz uczestniczenia w wyprawach do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi,
 - poddania się zabiegom o charakterze medycznym, jeżeli przeprowadzenie ich nie było związane z leczeniem następstwa nieszczęśliwego wypadku i nie zostało zlecone przez lekarza,
 - prowadzenia pojazdów bez uprawnień wymaganych prawem, chyba że nie miało to wpływu na zajście nieszczęśliwego wypadku,
 - popełnienia przestępstwa lub usiłowania jego popełnienia,
 - choroby zdiagnozowanej przed dniem rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej, która przyczyniła się do zajścia nieszczęśliwego wypadku;
- 10) ponadto PZU nie ponosi odpowiedzialności za stałe koszty ponoszone przez ubezpieczonego w czasie całkowitej przerwy spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, powstałym przed dniem rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej z tytułu niniejszej klauzuli;
- 11) PZU nie ponosi odpowiedzialności za stałe koszty ponoszone przez ubezpieczonego prowadzącego kancelarię prawną;
- 12) przez kancelarię prawną, o której mowa w pkt 11, należy rozumieć:
 - a) kancelarię notarialną lub kancelarię prowadzoną w formie spółki z udziałem notariusza na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie,
 - b) kancelarię radcy prawnego lub kancelarię prowadzoną w formie spółki z udziałem radcy prawnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych,
 - c) kancelarię adwokacką lub kancelarię prowadzoną w formie spółki z udziałem adwokata na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze;
- 13) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności i limit ten obowiązuje na jedną i wszystkie całkowite przerwy zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 14) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych stałych kosztów;
- 15) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej;
- 16) wysokość zwracanych kosztów stałych określa się na podstawie udokumentowanych kosztów powstałych w okresie trwania całkowitej przerwy;

- 17) w przypadku wystąpienia całkowitej przerwy ubezpieczony zobowiązany jest:
- a) nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od chwili wystąpienia całkowitej przerwy powiadomić o niej PZU,
 - b) powiadomić PZU o zakończeniu całkowitej przerwy, nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od ostatniego dnia faktycznego zakończenia całkowitej przerwy,
 - c) udostępnić PZU dokumenty potwierdzające koszty stałe oraz inne dokumenty dotyczące okoliczności powstania całkowitej przerwy, a także udzielić niezbędnych wyjaśnień i pomocy w tym zakresie,
 - d) prowadzić dokumentację finansową zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz przechowywać i chronić ją w taki sposób, aby nie mogła ona ulec zniszczeniu lub zgubieniu,
 - e) umożliwić przedstawicielowi PZU dokonanie lustracji miejsca ubezpieczenia w celu ustalenia stanu faktycznego;
- 18) przez nieszczęśliwy wypadek, o którym mowa w pkt 1 lit. b, należy rozumieć nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego osoba wymieniona w pkt 1 lit. b niezależnie od swej woli doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarła.

KLAUZULA DROBNYCH PRAC REMONTOWO-BUDOWLANYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w związku z prowadzeniem przez ubezpieczającego lub na jego zlecenie w miejscu ubezpieczenia drobnych prac ziemnych i remontowo-budowlanych pod warunkiem, że prace te:
 - a) prowadzone są w obiektach oddanych do użytkowania i nie wymagają pozwolenia na budowę,
 - b) realizacja ich nie wiąże się z naruszeniem konstrukcji nośnej budynku lub budowli lub konstrukcji dachu;
- z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody powstałe wskutek:
 - a) niewłaściwego zabezpieczenia mienia sąsiadujących przed skutkami prowadzonych prac remontowo-budowlanych,
 - b) przeprowadzenia prac niezgodnie z zasadami sztuki budowlanej, zastosowania wadliwych materiałów lub niewłaściwej technologii wykonawstwa,
 - c) awarii urządzeń lub instalacji spowodowanych wadliwym montażem,
 - d) dokonania rozruchu niezgodnie z instrukcją producenta lub dostawcy,
 - e) katastrofy budowlanej, przez którą należy rozumieć zawałenie się obiektu budowlanego, polegające na samoistnym, niezamierzonym i gwałtownym zniszczeniu całości obiektu budowlanego lub jego części, niezależnie od przyczyny pierwotnej;
- PZU ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z prowadzeniem drobnych prac remontowo-budowlanych:
 - a) w mieniu będącym przedmiotem drobnych prac remontowo-budowlanych – do limitu odpowiedzialności określonego w umowie ubezpieczenia, który obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia; limit ten powinien uwzględniać wartość mienia będącego przedmiotem drobnych prac oraz koszt ich wykonania,
 - b) w pozostałym mieniu stanowiącym przedmiot ubezpieczenia – do sumy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów;
- wysokość limitu odpowiedzialności PZU, o którym mowa w pkt 3 lit. a, deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia; limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.

KLAUZULA KOSZTÓW ODTWORZENIA DOKUMENTACJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- PZU pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU (ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia), uzasadnione i udokumentowane koszty odtworzenia dokumentacji, niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej, uszkodzonej, zniszczonej lub utraconej wskutek wystąpienia szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU przyjął odpowiedzialność w ubezpieczeniu mienia od wszystkich ryzyk;
- do dokumentacji, o której mowa w pkt 1, zalicza się:
 - a) dokumenty urzędowe związane z prowadzoną działalnością lub posiadanym mieniem: zezwolenie na prowadzenie działalności, licencje, certyfikaty, koncesje, wypisy z ksiąg wieczystych, umowy cywilnoprawne,
 - b) księgi rachunkowe, faktury,
 - c) dokumentację techniczną budynków i linii produkcyjnych;
- dokumenty zawarte na elektronicznych nośnikach informacji mogą być ubezpieczone pod warunkiem wykonywania przez ubezpieczonego przynajmniej raz w tygodniu kopii zapasowych, które powinny być przechowywane w zamkniętym pojemniku typu szafa ogniotrwała lub sejf w innej strefie pożarowej;
- PZU pokrywa wyłącznie poniesione i udokumentowane koszty robocizny na odtworzenie dokumentacji, a w przypadku dokumentów zawartych na elektronicznych nośnikach informacji – koszty wprowadzenia danych z kopii zapasowych lub koszt ręcznego wprowadzenia danych z dokumentów źródłowych;
- PZU na podstawie niniejszej klauzuli nie ponosi odpowiedzialności za:
 - a) dokumenty, których odtworzenie nie jest konieczne do prowadzenia dalszej działalności gospodarczej: notatki, protokoły, projekty umów, oferty, pisma wewnętrzne, pisma informacyjne do klientów, materiały reklamowe i wycinki prasowe,
 - b) dokumenty uszkodzone w takim stopniu, że możliwe jest ich odczytanie lub w stopniu nie powodującym ich unieważnienia,
 - c) koszty zmian merytorycznych w dokumentach dokonanych po wystąpieniu szkody;
- odpowiedzialności PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu odpowiedzialności określonego w umowie ubezpieczenia i limit ten obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia; wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych kosztów;
- limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania wypłaconego z tytułu niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.

KLAUZULA KOSZTÓW UPRAŹNIENIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- PZU pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU (ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia), uzasadnione i udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie poniesione przez ubezpieczonego w związku ze szkodą, za którą PZU ponosi odpowiedzialność w ramach umowy ubezpieczenia;
- za koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, o których mowa w pkt 1, uznaje się koszty rozbiórki, demontażu i wywozu części niezdatnych do użytku (odpadów), jak również koszty ich składowania lub utylizacji;

- 3) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie są objęte koszty poniesione na odkazanie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów;
- 4) ustaleniu w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia;
- 5) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych kosztów;
- 6) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.

KLAUZULA MIEJSCA UBEZPIECZENIA (LOKALIZACJI)

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach na terenie RP, których użytkowanie ubezpieczony rozpocznie w okresie ubezpieczenia, przy czym ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia przyjęcia danej lokalizacji przez ubezpieczonego do użytku na podstawie tytułu prawnego, pod warunkiem, że:
 - a) adresy tych lokalizacji wraz z wartością znajdujących się w nich mienia zostaną podane do wiadomości PZU w terminie 30 dni od dnia przyjęcia ich do użytku przez ubezpieczonego,
 - b) lokalizacje spełniają wymagania określone w OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwpożarowych;
- 2) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie jest objęte mienie w transporcie, na wystawach, pokazach i targach oraz mienie stanowiące przedmiot prac remontowo-budowlanych;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 20% łącznej sumy ubezpieczenia mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 mln PLN;
- 4) składka ubezpieczeniowa za objęcie ochroną ubezpieczeniową mienia znajdującego się w każdej nowej lokalizacji będzie naliczana za okres świadczonej ochrony ubezpieczeniowej, na podstawie taryfy mającej zastosowanie do umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA NOWYCH INWESTYCJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) nowe inwestycje, za które uważa się środki trwałe stanowiące budynki, budowle, lokale, maszyny, urządzenia i wyposażenie, obiekty małej architektury oraz sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny, zostają automatycznie objęte ochroną ubezpieczeniową z chwilą ich wpisu do rejestru środków trwałych lub udokumentowanego zakupu;
- 2) nowe inwestycje, o których mowa w pkt 1, objęte są ochroną ubezpieczeniową pod warunkiem poinformowania PZU w terminie do dwudziestego dnia każdego miesiąca kalendarzowego o inwestycjach zrealizowanych i zarejestrowanych w miesiącu poprzedzającym;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 20% łącznej sumy ubezpieczenia mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 mln PLN;
- 4) składka ubezpieczeniowa za objęcie ochroną ubezpieczeniową każdej nowej inwestycji zgłaszanej do ubezpieczenia będzie naliczana za okres świadczonej ochrony ubezpieczeniowej, na podstawie taryfy mającej zastosowanie do umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA ZMIANY FRANSZYZY REDUKCYJNYCH NA INTEGRALNE

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) ustalona kwotowo franszyza redukcyjna standardowa, mająca zastosowanie w ubezpieczeniu, zostaje zastąpiona franszyzą integralną w takiej samej wysokości, w jakiej została określona franszyza redukcyjna, z zastrzeżeniem pkt 3;
- 2) w rozumieniu niniejszej klauzuli określenie franszyzy integralnej oznacza wartość kwotową, poniżej której PZU nie ponosi odpowiedzialności;
- 3) zmiana franszyzy redukcyjnej na integralną, o której mowa w pkt 1, nie ma zastosowania do klauzul określonych w Załączniku nr 1 do OWU, w których określono odrębne franszyzy.

KLAUZULA KATASTROFY BUDOWLANEJ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek katastrofy budowlanej;
- 2) przez użycie w pkt 1 określenie katastrofa budowlana należy rozumieć zawalenie się ubezpieczonego obiektu budowlanego, polegające na samoistnym, niezamierzonym i gwałtownym zniszczeniu całości obiektu budowlanego lub jego części, niezależnie od przyczyny pierwotnej;
- 3) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianej niniejszą klauzulą wyłączone są szkody w obiektach budowlanych:
 - a) których wiek przekracza 50 lat,
 - b) odnośnie których organ nadzoru budowlanego nie dokonał odbioru końcowego robót,
 - c) tymczasowych lub dopuszczonych tymczasowo do użytkowania,
 - d) użytkowanych niezgodnie z przeznaczeniem,
 - e) powstałe wskutek przeprowadzenia drobnych prac remontowo-budowlanych, przez które należy rozumieć prace prowadzone w obiektach oddanych do użytkowania i nie wymagające pozwolenia na budowę, oraz których realizacja nie wiąże się z naruszeniem konstrukcji nośnej budynku, budowli lub konstrukcji dachu;
- 4) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności i limit ten obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia;
- 5) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 6) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej;
- 7) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA ŚRODKÓW OBROTOWYCH LUB MIENIA OSÓB TRZECICH NA SUMY ZMIENNE

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU przyjmuje do ubezpieczenia środki obrotowe i mienie osób trzecich w systemie ubezpieczenia na sumy zmienne;
- 2) na sumy zmienne mogą być ubezpieczone środki obrotowe albo mienie osób trzecich, o ile:
 - a) wartość tych kategorii mienia w okresie ubezpieczenia podlega zmianom,
 - b) średnia miesięczna wartość przynajmniej jednej z wymienionych kategorii mienia ustalona według stanów

zapasów na ostatni dzień każdego miesiąca w roku poprzedzającym zawarcie umowy ubezpieczenia wynosi co najmniej 300 000 PLN;

- 3) suma ubezpieczenia środków obrotowych lub mienia osób trzecich ubezpieczonego na sumy zmienne powinna odpowiadać przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej dziennej ich wartości w miejscu ubezpieczenia; jeżeli ubezpieczone mienie znajduje się w różnych placówkach ubezpieczonego, suma ubezpieczenia powinna odpowiadać ogólnej wartości znajdującego się w nich mienia;
- 4) za ubezpieczenie środków obrotowych na sumy zmienne oblicza się i pobiera składkę ubezpieczeniową według następujących zasad:
 - a) na początku okresu ubezpieczenia ubezpieczający opłaca składkę zaliczkową depozytową w wysokości 50% składki obliczonej od sumy ubezpieczenia określonej w pkt 3; składka depozytowa stanowi minimalną bezzwrotną składkę za ubezpieczenie,
 - b) składka ostateczna za cały okres ubezpieczenia zostaje rozliczona po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia na podstawie średniej wartości środków obrotowych w okresie ubezpieczenia; w tym celu ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia podać PZU stany zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy; za stan zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy przyjmuje się wartość księgową (koszty nabycia lub wytworzenia) ubezpieczonego mienia z ostatniego dnia danego miesiąca,
 - c) składkę ostateczną za ubezpieczenie stanowi iloczyn średniej arytmetycznej wartości stanów zapasów oraz stawki taryfowej,
 - d) PZU rozlicza składkę w ciągu 14 dni licząc od dnia otrzymania przez PZU danych, o których mowa w lit. b,
 - e) jeżeli składka ostateczna przekracza składkę zaliczkową depozytową ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia powstałej różnicy w terminie 14 dni od dnia otrzymania od PZU rozliczenia;
- 5) w przypadku ubezpieczenia mienia osób trzecich na sumy zmienne, składkę oblicza się i pobiera według zasad określonych w pkt 4; za stan zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy przyjmuje się średnią arytmetyczną wartość ubezpieczonego mienia osób trzecich z danego miesiąca;
- 6) w ramach ubezpieczenia na sumy zmienne PZU ponosi odpowiedzialność do wartości środków obrotowych i mienia osób trzecich w dniu powstania szkody, nie wyższej jednak niż 120% sumy ubezpieczenia, o której mowa w pkt 3;
- 7) w ubezpieczeniu środków obrotowych i mienia osób trzecich na sumy zmienne nie ma zastosowania zasada proporcjonalnej redukcji odszkodowania.

KLAUZULA KOSZTÓW POSZUKIWANIA PRZYCZYŃ SZKODY

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności, uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez ubezpieczonego w związku z wystąpieniem szkody, dotyczące poszukiwania przyczyn szkody;
- 2) za koszty poszukiwania przyczyn szkody, o których mowa w pkt 1, uznaje się koszty wykonania czynności niezbędnych dla ustalenia elementów, których uszkodzenie bądź wada była bezpośrednią przyczyną powstania szkody, za którą PZU ponosi odpowiedzialność;
- 3) w przypadku ubezpieczenia od następstw szkód wodociągowych ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie są objęte koszty naprawy pieców, bojlerów, podgrzewaczy i innych urządzeń połączonych z systemem rur instalacji wodno-kanalizacyjnej;
- 4) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia;

- 5) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych kosztów;
- 6) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej;
- 7) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszję redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA ZRZECZENIA SIĘ PRAWA DO REGRESU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU zrzeka się swoich praw do regresu z tytułu szkody w ubezpieczonym mieniu wobec osób trzecich lub ich pracowników, użytkujących ubezpieczone mienie za zgodą ubezpieczonego;
- 2) zrzeczenie się prawa do regresu nie ma zastosowania, gdy osoby te wyrządziły szkodę umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa;
- 3) klauzula niniejsza nie dotyczy firm serwisowych i konserwacyjnych.

KLAUZULA STRAJKÓW, ROZRUCHÓW, ZAMIESZEK WEWNĘTRZNYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w następstwie strajków, rozruchów i zamieszek wewnętrznych do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
- 2) limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia;
- 3) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
- 4) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania oraz kosztów, wypłaconych z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłacie dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej;
- 5) przez strajki, rozruchy, zamieszki wewnętrzne rozumie się:
 - a) działanie osoby lub grupy osób, powodujące zakłócenia porządku publicznego, z wyjątkiem tych działań, które są związane ze zdarzeniami określonymi w § 6 ust. 1 pkt 3 lit. a i e OWU, pozostającymi poza ochroną ubezpieczeniową,
 - b) działanie legalnie ustanowionej władzy zmierzające do przywrócenia porządku publicznego lub zminimalizowania skutków zakłóceń,
 - c) umyślne działanie strajkującego lub poddanego lokautowi pracownika, mające na celu wspomożenie strajku lub przeciwstawienie się lokautowi,
 - d) działanie legalnie ustanowionej władzy zapobiegające takim działaniom lub działającej w celu zminimalizowania skutków takich działań;
- 6) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszję redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO OWU – WYMOGI W ZAKRESIE ZABEZPIECZEŃ PRZECIWKRADZIEŻOWYCH UBEZPIECZONEGO MIENIA ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU DLA WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH

KONSTRUKCJA BUDYNKÓW I LOKALI ORAZ ZABEZPIECZENIE OKIEN, DRZWI I INNYCH OTWORÓW

§ 1

1. Ubezpieczone mienie – w zastrzeżonym § 2 – powinno znajdować się w budynkach wykonanych z materiałów i w technologiach właściwej dla przeznaczenia użytkowego danego budynku – zgodnie z przepisami prawa budowlanego. Elementy konstrukcyjne budynków i wyodrębnionych w nich lokali tj. ściany, okna, drzwi, podłogi, stropy, dachy, powinny być w należyłym stanie technicznym, o konstrukcji niemożliwej do zdemontowania bez użycia siły lub narzędzi oraz bez równoczesnego jej uszkodzenia lub zniszczenia przy użyciu narzędzi. Budowle wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji azurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za należące do zabezpieczenia.
2. Ponadto powinny być spełnione następujące warunki:
 - 1) budynek lub lokal, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, nie może posiadać niezabezpieczonych otworów tj. wszelkie otwory w drzwiach, ścianach, stropach, podłogach, dachach są zabezpieczone w taki sposób, że nie jest możliwe wydobycie przedmiotów wewnątrz bez użycia siły lub narzędzi; drzwi, okna oraz zabezpieczenia innych otworów budynku lub lokalu muszą być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi:
 - a) drzwi są zamykane na dwa zamki wielozastawkowe lub jeżeli ze względów konstrukcyjnych stosowanie zamków nie jest możliwe – co najmniej na dwie różne klódki wielozastawkowe zawieszono na oddzielnych skoblach albo na jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot,
 - b) w drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło musi być unieruchomione u góry i u dołu przy pomocy blokad zainstalowanych od wewnątrz lokalu,
 - c) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki, które można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie,
 - d) oszklenia okien, drzwi i innych otworów lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, do których jest dostęp z ulic, bram, dachów, przybudówek, balkonów lub tarasów, są w należyłym stanie technicznym i tak osadzone w ramach, aby wyjęcie szyby nie było możliwe bez uprzedniego jej rozbicia oraz są zabezpieczone kratami, antywłamaniowymi roletami lub żaluzjami, mającymi świadectwo kwalifikacyjne upoważnionego podmiotu albo okiennicami; kraty, rolety, żaluzje lub okiennice są takiej konstrukcji oraz tak założone i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia przy pomocy narzędzi; ruchome przeciwłamaniowe osłony mechaniczne są zamknięte co najmniej na jedną kłódkę wielozastawkową lub inne atestowane zabezpieczenie uniemożliwiające otwarcie bez użycia siły lub narzędzi;
 - 2) jeżeli drzwi zewnętrzne do budynku lub jego wydzielonej części, w której znajduje się ubezpieczone mienie nie są zabezpieczone zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 1 lit. a, wówczas wymagania dotyczące drzwi zewnętrznych odnoszą się do drzwi wewnętrznych prowadzących do poszczególnych lokali, z zastrzeżeniami wymienionymi w pkt 3 i 4;
 - 3) gdy ubezpieczone mienie znajduje się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii, centrum handlowym lub handlowo-rozrywkowym, dla którego ustanowiono całodobowy dozór, dopuszcza się:

- a) zamknięcie drzwi prowadzących do poszczególnych lokali na jeden zamek wielozastawkowy lub
 - b) zabezpieczenie wejścia do lokalu antywłamaniową roletą zamykaną na jeden zamek wielozastawkowy w przypadku, gdy lokal nie posiada drzwi;
- 4) gdy ubezpieczone mienie znajduje się w budynku lub lokalu, w którym ustanowiono całodobowy dozór, albo w budynku lub lokalu wyposażonym w przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, dopuszcza się zamknięcie drzwi do budynku lub lokalu:
 - a) na jeden zamek otwierany za pomocą złożonego kodu dostępu innego niż klucz (karta magnetyczna, kod cyfrowy, czytnik biologiczny np. linii papilarnych, tęczówki itp.),
 - b) za pomocą rolet lub bram sterowanych elektronicznie lub bram garażowych zamykanych na jeden zamek wielozastawkowy z minimum dwoma bocznymi blokadami.
 3. Przez zamek wielozastawkowy należy rozumieć zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka. Ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu.
 4. Przez dozór, o którym mowa w niniejszym załączniku, należy rozumieć ochronę ubezpieczonego mienia wykonywaną w zorganizowany sposób przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (agencji ochrony mienia), którzy mają obowiązek obchodów dozorowanego budynku, potwierdzonych zapisem na elektronicznych nośnikach monitorujących ich pracę, o ile takie istnieją, albo przez pracowników ubezpieczonego wykonujących zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony.
 5. Postanowienia ust. 2 pkt 1 lit. d dotyczące mechanicznego zabezpieczenia oszkleń nie mają zastosowania jeśli:
 - 1) ustanowiono poza godzinami urzędowania dozór danego budynku lub lokalu, wewnętrzny lub zewnętrzny lub
 - 2) budynek lub lokal wyposażono w przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe: a) o działaniu miejscowym ze stałym adresem (odbiorcą) alarmu, którym może być ubezpieczony bądź osoba wyznaczona przez ubezpieczonego jako odpowiedzialna za odbiór sygnału alarmu i podjęcie działań interwencyjnych lub b) włączone do systemu monitorowania alarmów policji bądź koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (ochrona zewnętrzna) z obowiązkiem interwencji lub
 - 3) oszklenia w budynku lub lokalu wykonane są ze szkła warstwowego o zwiększonej odporności na rozbicie – co najmniej klasy P2, stwierdzonej stosownym atestem lub certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot.

§ 2

1. Tymczasowe obiekty budowlane (kioski lub budki straganowe) powinny być zabezpieczone co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 2. Ruchome elementy konstrukcyjne budek straganowych, z wyjątkiem drzwi i okien, których sposób zabezpieczenia określa § 1 ust. 2, powinny być zamykane na zamki lub klódki wielozastawkowe w ilości przewidzianej konstrukcyjnie dla ich należytego zabezpieczenia.
2. Maksymalny limit odpowiedzialności PZU dla mienia przechowywanego w sposób określony w ust. 1 wynosi 10 000 PLN.
3. Mienie o wartości powyżej 10 000 PLN może być przechowywane w tymczasowych obiektach budowlanych, o których mowa w ust. 1, jeżeli znajdują się one na terenie oświetlonym w porze nocnej i dozorowanym przez pracownika ochrony co najmniej poza godzinami prowadzenia działalności gospodarczej. Postanowienia w części dotyczącej dozoru nie mają zastosowania, jeśli tymczasowy obiekt budowlany wyposażono w przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, o których mowa w § 1 ust. 5 pkt 2 lit. a lub b.

ZABEZPIECZENIE POJAZDÓW MECHANICZNYCH STANOWIĄCYCH ŚRODKI OBROTOWE LUB MIENIE OSÓB TRZECICH

§ 3

- Pojazdy mechaniczne stanowiące środki obrotowe lub mienie osób trzecich mogą być przechowywane poza lokalem, jeżeli teren ten jest ogrodzony stałym parkanem, jest zamknięty i oświetlony w porze nocnej oraz całodobowo dozorowany albo jest parkingiem strzeżonym.
- W pojazdach, o których mowa w ust. 1, nie mogą być pozostawiane kluczyki przy stacyjkach zapłonowych, a wszystkie posiadane systemy zabezpieczające powinny być uruchomione, dodatkowo w pojazdach krytych wszystkie drzwi powinny być zamknięte na zamek fabryczny.

ZABEZPIECZENIE KLUCZYKI

§ 4

Klucze do lokali z ubezpieczonym mieniem oraz do pojazdów mechanicznych, a także do urządzeń zabezpieczających wartości pieniężne powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych. W razie zgubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych) ubezpieczony, po otrzymaniu o tym wiadomości, zobowiązany jest niezwłocznie zmienić zamki.

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 5

- Ubezpieczający i ubezpieczony, będący przedsiębiorcami, zobowiązani są do przechowywania i transportu wartości pieniężnych zgodnie z wymaganiami i procedurami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jed-

nostki organizacyjne (Dz.U. Nr 166 z 2010 r., poz. 1128 z późn. zm.), z zastrzeżeniem pozostałych postanowień §§ 5–7.

- Wartości pieniężne powinny być:
 - przechowywane w lokalu zabezpieczonym co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 1 i 2, a w przypadku gdy wartość ich przekracza kwotę 70 000 PLN, powinny być przechowywane w lokalu zabezpieczonym ponadto w sposób wskazany w § 1 ust. 5 pkt 2 i spełniającym wymagania określone w rozporządzeniu wymienionym w ust. 1 oraz
 - zamknięte w urządzeniach, pomieszczeniach lub pojemnikach zabezpieczonych do przechowywania wartości pieniężnych, o udokumentowanych klasach odporności na włamanie wymienionych w ust. 4 w Tabeli nr 1, przy czym urządzenia i pojemniki bezpieczne o masie do 1 000 kg (za wyjątkiem kasiet stalowych i kas fiskalnych) zabezpieczające wartości pieniężne, powinny być trwale przymocowane do podłoża lokalu, w którym się znajdują, z zastrzeżeniem ust. 3.
- Wartości pieniężne mogą być przechowywane:
 - w urządzeniach lub pomieszczeniach bez udokumentowanej klasy odporności na włamanie wymienionych w ust. 4 w Tabeli nr 1, zamkniętych na co najmniej jeden zamek kluczowy lub sztyrowy, przy czym urządzenia o masie do 1 000 kg (za wyjątkiem kasiet stalowych i kas fiskalnych) zabezpieczające wartości pieniężne, powinny być trwale przymocowane do podłoża lokalu, w którym się znajdują; w kasietach stalowych i kasach fiskalnych, dla których ustala się maksymalny limit odpowiedzialności PZU – w wysokości 10 000 PLN, jednakże nie więcej niż 2 500 PLN w jednej kasecie albo kasie fiskalnej;
 - poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych w godzinach zamknięcia lokalu – do maksymalnego limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 10 000 PLN; postanowienie to ma zastosowanie do wartości pieniężnych w postaci złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i innych metali z grupy platynowców w sklepach jubilerskich, zegarmistrzowskich i lombardach.
- Maksymalne limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych, przechowywanych w sposób określony w ust. 2 i ust. 3 pkt 1, przedstawia poniższa Tabela nr 1:

Tabela nr 1

Klasa odporności	System sygnalizacji włamania i napadu o stopniu co najmniej o stopniu zabezpieczenia 3 (według normy PN-EN 50131-1)	System sygnalizacji włamania i napadu o stopniu zabezpieczenia niższym niż 3, z przekazywaniem z sygnałów alarmu do ochrony zewnętrznej	System sygnalizacji włamania i napadu o stopniu zabezpieczenia niższym niż 3, z pracownikiem ochrony lub tylko pracownik ochrony	Brak systemu i sygnalizacji włamania i napadu oraz pracownika ochrony lub tylko system sygnalizacji włamania i napadu o działaniu miejscowym
	Maksymalne limity odpowiedzialności PZU w PLN			
Urządzenia i pomieszczenia do przechowywania wartości pieniężnych (np. szafy, sejfy, pomieszczenia skarbcowe)				
I	500 000	250 000	150 000	100 000
II	1 000 000	500 000	350 000	150 000
III	2 500 000	1 500 000	500 000	250 000
IV	5 000 000	2 500 000	1 000 000	500 000
V	7 500 000	4 000 000	1 500 000	1 000 000
VI	10 000 000	6 000 000	2 500 000	1 500 000
VII	15 000 000	8 000 000	3 000 000	2 000 000
VIII	20 000 000	10 500 000	4 500 000	3 000 000

Klasa odporności	System sygnalizacji włamania i napadu co najmniej o stopniu zabezpieczenia 3 (według normy PN-EN 50131-1)	System sygnalizacji włamania i napadu o stopniu zabezpieczenia niższym niż 3, z przekazywaniem sygnałów alarmu do ochrony zewnętrznej	System sygnalizacji włamania i napadu o stopniu zabezpieczenia niższym niż 3, z pracownikami ochrony lub tylko pracownik ochrony	Brak systemu i sygnalizacji włamania i napadu oraz pracownika ochrony lub tylko system sygnalizacji włamania i napadu o działaniu miejscowym
	Maksymalne limity odpowiedzialności PZU w PLN			
Urządzenia lub pomieszczenia bez określonej klasy odporności (szafy i pojemniki stalowe oraz pomieszczenia skarbcowe)				
Zamykane pojemniki o prostej konstrukcji lub szafy jednopłaszczkowe – z co najmniej jednym zamkiem	250 000	150 000	50 000	20 000
Stare lub nieokreślone szafy wielopłaszczkowe – drzwi z co najmniej dwoma zamkami	500 000	400 000	200 000	100 000
Nieokreślone skarbcce (ściany i stropy z betonu – drzwi z co najmniej dwoma zamkami)	5 000 000	2 500 000	700 000	–
Pojemniki bezpieczne	zabezpieczone systemem sygnalizacji włamania i napadu, z przekazywaniem sygnałów alarmu do ochrony zewnętrznej		niezabezpieczone systemem sygnalizacji włamania i napadu	
S1	60 000		30 000	
S2	100 000		50 000	

5. Użyte w Tabeli nr 1 pojęcia oznaczają:

- urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie służące do przechowywania i transportu wartości pieniężnych;
- pomieszczenie – wydzielona część budynku o określonej klasie odporności na włamanie, służąca do przechowywania wartości pieniężnych;
- pojemnik bezpieczny – pojemnik wykonany ze stopu metali używany w celu ochrony zawartości przed włamaniem;
- klasa odporności na włamanie – przyjęte we właściwej Polskiej Normie klasyfikacyjne oznaczenie odporności na włamanie, które określa:
 - wydany przez uprawnioną jednostkę certyfikującą certyfikat zgodności albo wydany przez producenta lub importera deklaracja zgodności, potwierdzające zgodność z zasadniczymi lub szczegółowymi wymaganiami w rozumieniu przepisów o systemie zgodności – jeżeli dla danego wyrobu wymagania takie zostały ustalone,
 - wydane przez jednostkę certyfikującą akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji poświadczanie zgodności z Polskimi Normami – jeżeli dla danego wyrobu nie ustalono wymagań, o których mowa w lit. a.
- urządzenia, pomieszczenia i pojemniki bezpieczne, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powinny być oznaczone tabliczkami znamionowymi lub innymi trwałymi oznaczeniami wydanymi przez jednostkę certyfikującą.
- Dla pomieszczeń i urządzeń klas IX – XIII limit przechowywanych wartości pieniężnych określa ubezpieczający w uzgodnieniu z PZU.
- Postanowienia niniejszego paragrafu oraz następnych mają zastosowanie także do wartości pieniężnych będących środkami obrotowymi lub mieniem osób trzecich.

wane w lokalu zabezpieczonym ponadto w sposób wskazany w § 1 ust. 5 pkt 2 i spełniającym wymagania określone w rozporządzeniu wymienionym w § 5 ust. 1 oraz

- zamknięte w urządzeniu do przechowywania wartości pieniężnych lub w pojemniku bezpiecznym, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
- Wartości pieniężne mogą znajdować się poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych lub poza pojemnikami bezpiecznymi:
 - w przypadku wykonywanych przez ubezpieczonego czynności liczenia lub transportu wewnętrznego – wewnątrz ubezpieczonego lokalu;
 - w czasie trwania obsługi kasowej – na stanowisku operacji wartościowymi pieniężnymi;
 - w czasie otwarcia ubezpieczonego lokalu – w odniesieniu do wartości pieniężnych w postaci złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i innych metali z grupy platynowców, znajdujących się w sklepach jubilerskich, zegarmistrzowskich i lombardach.
- Maksymalny limit odpowiedzialności PZU na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie zabezpieczenia dla wartości pieniężnych ubezpieczonych od rabunku dokonanego w lokalu wynosi 500 000 PLN, przy czym w ramach tego limitu ustala się następujące podlimity:
 - za szkody powstałe w wyniku rabunku z zamkniętych urządzeń do przechowywania wartości pieniężnych – do kwoty 500 000 PLN;
 - za szkody powstałe w wyniku rabunku dokonanego z jednego stanowiska operacji wartościowymi pieniężnymi albo w czasie wykonywania czynności liczenia albo w czasie transportu wewnętrznego – do kwoty 50 000 PLN;
 - za szkody powstałe w wyniku rabunku wartości pieniężnych określonych w ust. 2 pkt 3 w czasie otwarcia ubezpieczonego lokalu – do kwoty 50 000 PLN.

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD RABUNKU W LOKALU ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 6

- Wartości pieniężne powinny być:
 - przechowywane w lokalu zabezpieczonym co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 1 i 2, a w przypadku gdy wartość ich przekracza kwotę 70 000 PLN, powinny być przechowy-

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD RABUNKU PODCZAS PRZENOSZENIA LUB PRZEWOŻENIA (TRANSPORTU) ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 7

- Maksymalne limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych ubezpieczonych od rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia (transportu) określa poniższa Tabela nr 2:

Tabela nr 2

Rodzaj transportu	Ochrona transportu	Maksymalne limity odpowiedzialności PZU w PLN
Transport wykonywany pieszo, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, albo samochodem osobowym, z zastrzeżeniem ust. 4	Transport chroniony jest wyłącznie przez osobę transportującą	do 20 000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jedną nieuzbrojoną osobę niezależnie od osoby transportującej	do 50 000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jednego pracownika ochrony, który może być nieuzbrojony, niezależnie od osoby transportującej	do 100 000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jednego uzbrojonego pracownika ochrony, niezależnie od osoby transportującej	do 150 000
	Transport przy zastosowaniu zabezpieczeń technicznych (pojemniki, sygnalizatory przeciwrabunkowe)	do 500 000
Transport wykonywany przystosowanymi samochodami lub bankowozami, z zastrzeżeniem ust. 4	Transport przy użyciu samochodów specjalnych lub bankowozów klasy B i C	do 5 000 000
	Transport przy użyciu samochodów specjalnych lub bankowozów klasy A	do 10 000 000
	Transport – przewóz wymaga dodatkowej ochrony konwojentów (pracowników ochrony)	powyżej 10 000 000

2. Użyte w Tabeli nr 2 pojęcia oznaczają:

- 1) pracownik ochrony – osoba posiadająca licencję pracownika ochrony fizycznej lub licencję pracownika zabezpieczenia technicznego i wykonująca zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony albo na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia, lub osoba wykonująca zadania ochrony w zakresie niewymagającym licencji;
- 2) bankowóz – pojazd samochodowy przeznaczony do transportu wartości pieniężnych, dla którego wymagania techniczne zostały określone w Rozporządzeniu, o którym mowa § 5 ust. 1.

3. Transport może być wykonywany pieszo, gdy spełnione są dodatkowo następujące warunki:

- 1) odległość na jaką wykonuje się transport nie uzasadnia użycia samochodu;
- 2) wykonywany jest drogą najkrótszą, z wyłączeniem środków komunikacji zbiorowej oraz tras prowadzących przez miejsca odosobnione i uznawane za niebezpieczne: parki, skwery, podwórka.

4. Wartości pieniężne powyżej kwoty 20 000 PLN transportowane są z użyciem pojemników specjalistycznych spełniających wymagania określone w poniższej Tabeli nr 3:

Tabela nr 3

Klasa	Wymagania techniczne	Maksymalny limit odpowiedzialności PZU w odniesieniu do jednego pojemnika w PLN
„A”	Pojemnik zamykany co najmniej jednym zamkiem kluczowym lub szyfrowym, wyposażony w system paralizatora lub inny system zabezpieczający	do 100 000
„B”	Pojemnik zamykany co najmniej jednym zamkiem kluczowym lub szyfrowym, wyposażony w system paralizatora oraz system sygnalizacji akustycznej lub dymnej	do 150 000
„C”	Pojemnik zamykany co najmniej dwoma zamkami kluczowymi lub szyfrowymi, wyposażony w system paralizatora i system uszkodzania banknotów oraz system sygnalizacji akustycznej lub dymnej.	do 500 000
„D”	Pojemnik zamykany dwoma zamknięciami klasyfikowanymi wg PN-EN 1303:2007/AC 33 w poz. 7 klasa „6” i w poz. 8 klasa „2” oraz odporny co najmniej przez 6 minut na manipulację lub inny równorzędny wyposażony w co najmniej system sygnalizacji akustycznej lub dymnej i system uszkodzania papierowych wartości pieniężnych, których zadziałanie następuje po zdalnym zainicjowaniu w dowolnym czasie albo automatycznie po czasie określonym przez wytwórcę lub w mieszczącym się w tym czasie wyznaczonym limicie czasowym, przeznaczonym na przeniesienie pojemnika do odbiorcy. Próba włamania w dowolnym czasie oraz upływ wyznaczonego limitu czasowego powoduje zadziałanie systemu, w wyniku czego nastąpi uszkodzenie papierowych wartości pieniężnych z zachowaniem możliwości identyfikacji.	do 1 000 000
„E”	Pojemnik zamykany dwoma zamknięciami klasyfikowanymi wg PN-EN 1303:2007/AC 33 w poz. 7 klasa „6” i w poz. 8 klasa „2” oraz odporny co najmniej przez 6 minut na manipulację lub inny równorzędny wyposażony w co najmniej system sygnalizacji akustycznej lub dymnej i system uszkodzania papierowych wartości pieniężnych oraz system lokalizacji pojemnika, których zadziałanie następuje po zdalnym zainicjowaniu w dowolnym czasie albo automatycznie po czasie określonym przez wytwórcę lub w mieszczącym się w tym czasie wyznaczonym limicie czasowym, przeznaczonym na przeniesienie pojemnika do odbiorcy. Próba włamania w dowolnym czasie lub po upływie wyznaczonego limitu czasowego przeznaczony na przeniesienie pojemnika do odbiorcy powoduje zadziałanie systemu, w wyniku czego nastąpi uszkodzenie papierowych wartości pieniężnych z zachowaniem możliwości ich identyfikacji.	do 2 000 000

5. Załadunek i wyładunek wartości pieniężnych na środek transportu powinien się odbywać przy zachowaniu szczególnych środków bezpieczeństwa w miejscu o możliwie ograniczonym dostępie dla osób postronnych.
6. Przewóz wartości pieniężnych może być realizowany środkami transportu własnego lub obcego przy zachowaniu stosownych wymagań dotyczących warunków bezpieczeństwa określonych w obowiązujących aktach prawnych.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 8

1. PZU może, na podstawie oceny ryzyka zagrożenia szkodą, określić indywidualne warunki w zakresie środków bezpieczeństwa określonych w § 1–4.
2. Wyższe limity odpowiedzialności PZU od określonych w § 5–7 mogą być ustalone przez ubezpieczającego za zgodą PZU, po dokonaniu przez PZU indywidualnej oceny ryzyka i pod warunkiem zastosowania uzgodnionych z PZU dodatkowych zabezpieczeń.